❑ *Палітыкі пра «гарачую тэму» -- беларуска-расійскія адносіны.* 1-я — 2-я стар.

❑ *Вячаслаў Кебіч: сённяшнія ўлады нярэдка элементарна не цэняць прафесіяналаў.* 3-я стар.

❑ *Укладчыкі «Магнатбанка» у Лідзе ідуць ну штурм.* 2-я стар.

❑ *Акцый у абмен на чэкі хопіць далёка не ўсім.* 3-я стар.

ЗВЯЗДА

29 сакавіка 1996 г. пятніца, № 86 (22889)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

НА ЧАТЫРОХБАКОВАЙ СУСТРЭЧЫ БУДЗЕ ПАДПІСАНЫ ДАГАВОР АБ ПАГЛЫБЛЕННІ ІНТЭГРАЦЫІ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 29 сакавіка вылеціць у Маскву, дзе адбудзецца сустрэча кіраўнікоў чатырох дзяржаў: Расіі, Беларусі, Казахстана і Кыргызстана.

Плануецца, што ў гэты дзень у Маскве будзе падпісаны дагавор аб паглыбленні інтэграцыі паміж Расіяй, Беларуссю, Казахстанам і Кыргызстанам. Гэты дакумент, як паведаміў напярэдадні чатырохбаковай сустрэчы расійскі міністр па супрацоўніцтву з дзяржавамі-удзельніцамі СНД Валерый Сяроў, прадугледжвае выраўноўванне тэмпаў рэформаў у чатырох дзяржавах, уніфікацыю нарматыўна-прававой базы ў эканамічнай галіне, стварэнне нармальных плацежна-валютных адносінаў з вяртаннем у канчатковым выніку да адзінай валюты, пераход крэдытнай палітыкі Расіі ў адносінах да членаў Садружнасці ў бок расшырэння крэдытаў, утварэнне адзінай энергетычнай і транспартнай сістэмы, а таксама ўстанаўленне адзіных стандартаў у сферы адукацыі і сацыяльнай абароны.

Плануецца стварэнне новых міждзяржаўных структур, якія, аднак, не будуць дубліраваць ужо дзеючыя органы, такія як МЭК.

Мяркуючы па ўсім, кіраўнікі дзяржаў абмяркуюць і тэрміны далучэння Кыргызстана да мытнага саюза, у які ўваходзяць Расія, Беларусь і Казахстан.

Днямі адбылося пасяджэнне Савета міністраў абароны краін Садружнасці ў штабе па каардынацыі ваеннага супрацоўніцтва краін СНД. На гэтым пасяджэнні міністры абароны Расіі, Беларусі, Казахстана і Кыргызстана падпісалі праект пагаднення аб прынцыпах сумеснага забеспячэння рэгіянальнай бяспекі ў ваеннай сферы. Ён, відавочна, таксама будзе вынесены на абмеркаванне ў час чатырохбаковай сустрэчы прэзідэнтаў гэтых краін. Пагадненне адкрыта для далучэння да яго любой дзяржавы, якая прызнае цалкам яго палажэнні і будзе гатова іх выконваць.

Пасля заканчэння маскоўскай сустрэчы Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка вылеціць у Віскулі, дзе адбудзецца яго сустрэча з Прэзідэнтам Польшчы Аляксандрам Квасьнеўскім.

Аляксандр ЛЮШКЕВІЧ, БЕЛТА.

«МЫ ЎЖО БОЛЬШ ЗА ПАЎТАРА ГОДА ПРАЦУЕМ НА ГЭТЫ ДАГАВОР»

28 сакавіка Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка даў інтэрв'ю РІА «Навіны». Інтэрв'ю датычыла тэмы нумар адзін сённяшняга дня — паглыблення беларуска-расійскай інтэграцыі.

Фарсіраваць гэты працэс, паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, прымусіла двух прэзідэнтаў нявыкананне ранейшых пагадненняў. Адказваючы на пытанні журналістаў, Прэзідэнт адзначыў, што нельга ўсё звязваць толькі з выбарамі ў Расіі, а таксама канстатаваў, што Беларусь і Расія могуць ужо нямала зрабіць на шляху аб'яднання. Ён не выключыў, што пасля падпісання дагавора ў нечым зменяцца адносіны з іншымі краінамі.

Па сваім тэмпам, па словах Прэзідэнта, Беларусь ідзе ўслед за Расіяй і праводзіць эканамічныя рэформы, якія апошнім часам ішлі ўсё больш аднолькава. «Мы ўжо больш за паўтара года працуем на гэты дагавор з Расіяй, і тое, што гэта ўрэшце адбудзецца, — сказаў Прэзідэнт.

Гаворачы аб далейшым развіцці падзей, заявіў, што з пытаннем паглыблення інтэграцыі Расіі і Беларусі, Аляксандр Лукашэнка паведаміў, што ён атрымаў апошні варыянт дагавора, які плануецца падпісаць 2 красавіка. Ініцыятывы двух прэзідэнтаў, адзначыў ён, закранаюць і іх, умацоўваюць адзінства, садзейнічаюць палепшанню эканамічнага становішча дзвюх краін. Аляксандр Лукашэнка сказаў, што будзе праводзіцца шлях інтэграцыі і з іншымі краінамі СНД. Дагавор, сказаў ён, будзе падпісаны на аснове эканамічнай інтэграцыі. Праз год ці паўтара, калі пачнуць працаваць саюзныя органы, будзе магчыма гаварыць і аб іншым. Прэзідэнт падкрэсліў, што саюзныя дзяржавы абодва застануцца на ўзроўні Еўропы.

Ларыса КЛЮЧНІКАВА, БЕЛТА.

ТЭЛЕФОННАЯ РАЗМОВА А.ЛУКАШЭНКІ І Б.ЕЛЬЦЫНА

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, Прэзідэнт Беларусі ў ноч з 27 на 28 сакавіка атрымаў апошні варыянт Саюзнага дагавора паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй, які мяркуецца падпісаць 2 красавіка ў Маскве. А раніцай 28 сакавіка адбылася тэлефонная размова Аляксандра Лукашэнкі з Прэзідэнтам Расіі Барысам Ельцыным, на якой абмяркоўваліся пытанні падпісання дагавора. У ходзе размовы Аляксандр Лукашэнка, у прыватнасці, адзначыў, што галоўнае для прэзідэнтаў — гэта даць адчуць людзям, што яднанне прынятае рашэнне палепшыць іх жыццё.

Ларыса КЛЮЧНІКАВА, БЕЛТА.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

ДЭБАТЫ АДБЫЛІСЯ — ПАСТАНОВА НЕ ПРЫНЯТА

Увесь дзень 27 сакавіка ішоў снег, а ў парламенцкай зале бушавалі страсці.

Абмяркоўвалася выступленне Прэзідэнта аб паглыбленні і развіцці інтэграцыі Беларусі з Расіяй. Патрабавалася прыняцце адпаведнай пастановы. І дарэмна пераконваў сваіх калег Аляксей Камай, што ў полымя вуголле не падкідваюць. Аднак «вуголле» падкідвалася з усіх бакоў. Нават звычайна вытрыманы ў дыскусіях лідэр фракцыі «Згода» Уладзімір Канаплёў у парыве эмоцый ужыў не зусім парламенцкія выражэнні і атрымаў водпаведзь лідэра адной з фракцый. Нягледзячы на тое, што пасяджэнне зацягнулася, парламент так і не прыняў за аснову ні адзін з пяці прапануемых варыянтаў праекта пастановы.

Мечаслаў Грыб прапанаваў калегам пазбегнуць зафіксаваных у праектах рознапалярных фармулёвак, прыняўшы да ведама́ даклад Прэзідэнта. Ён лічыць, што Вярхоўны Савет не мае права даваць ацэнкі дзейнасці кіраўніка дзяржавы, які прадстаўляе другую незалежную галіну ўлады, і тым больш выказваць сваю думку наконт расійска-беларускіх пагадненняў, якія рыхтуюцца да падпісання, паколькі дэпутаты не знаёмы з гэтымі дакументамі. З гэтай думкай былі згодны і многія іншыя парламентарыі.

Аднак галоўная дыскусія разгарэлася наконт таго, ці трэба даваць палітычную ацэнку Белавежскім пагадненням. На неабходнасці гэтага кроку настойвалі камуністы і перш за ўсё Сяргей Калякін. Ён прапанаваў узяць за аснову праект сваёй фракцыі, якая выступіла ініцыятарам разгляду гэтага пытання ў Вярхоўным Савеце. Аднак многія прамоўцы адзначалі, што гэта ўводзіць у бок ад парадку дня.

Нягледзячы на эмоцыі, дэпутаты ўсё ж разумелі: выйсцем з работы павінна стаць прыняцце адпаведнай пастановы. Паколькі ні адзін праект не быў адобраны, Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі стаў праводзіць у зале кансультацыі з прадстаўнікамі фракцый. У выніку ён прапанаваў камбінаваны варыянт пастановы, настойваючы на ўключэнні ў яго пункта з праекта Уладзіміра Канаплёва, дзе было зафіксавана, што паглыбленне інтэграцыйных працэсаў адбываецца на аснове тэрытарыяльнай цэласнасці, раўнапраўя, суверэннасці дзяржаў і неўмяшання ў справы адна адной.

На неабходнасць прыняцця парламентам такога пункта ўказваў і намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Аляксандр Абрамовіч.

Аднак праект, які раптам узнік, выклікаў шэраг крытычных заўваг.

Многія дэпутаты выказаліся ў падтрымку праекта пастановы, прапанаванага старшынёй Камісіі па міжнародных справах Пятром Краўчанкам. У ім, у прыватнасці, адзначалася, што безумоўнымі патрабаваннямі пры заключэнні пагадненняў з Расійскай Федэрацыяй і іншымі краінамі СНД трэба лічыць захаванне дзяржаўнасці і суверэнітэту Беларусі, непарушнасць Канстытуцыі і яе палажэнняў. Аднак прыметна парадзелыя да канца дня рады дэпутатаў і катэгарычнае непрызнанне многімі дэпутатамі пункту гледжання апанентаў паставілі пад сумненне рэальнасць прыняцця любога рашэння. Зыходзячы з гэтага, парламентарыі пагадзіліся з прапановай Аляксея Камая «астыць» і прадоўжыць абмеркаванне гэтага пытання ў пятніцу.

Ларыса ЛАЗАР, БЕЛТА.

АД ГАНДЛЁВАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА — ДА РЭАЛІЗАЦЫІ ІНВЕСТЫЦЫЙНЫХ ПРАЕКТАЎ

Як паведамлялася ўжо, прэм'ер-міністр Беларусі знаходзіцца з візітам у краінах Бенілюкса.

Сёння гандаль з Нідэрландамі, дарэчы, як і з іншымі еўрапейскімі краінамі, Беларусь вядзе даволі актыўна. За апошні год знешні тавараабарот рэспублікі павялічыўся ў 1,7 раза. Тым не менш, сёння наша краіна гатова не толькі нарошчваць аб'ёмы гандлю, але і ажыццяўляць буйныя інвестыцыйныя праекты. Аб гэтым і гаварыў прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Чыгір у час сустрэчы з галандскімі бізнесменамі.

Адбылася таксама яго гутарка з генеральным сакратаром НАТО Х.Саланам, у ходзе якой абмяркоўваліся перспектывы ўзаемаадносінаў нашай дзяржавы з Паўночнаатлантычным блокам. Адказваючы затым на брыфінгу на пытанні журналістаў, Міхаіл Чыгір выказаў надзею, што тыя поспехі, якія ёсць ва ўзаемаадносінах Беларусі з еўрапейскімі краінамі, могуць распаўсюдзіцца і на адносіны з НАТО.

Неабходна адзначыць, што ўся другая палова еўрапейскага візіту прэм'ер-міністра Беларусі праходзіла ў інтэнсіўных кантактах з дзелавымі коламі Бельгіі і Нідэрландаў.

Раніцай 27 сакавіка, у апошні дзень візіту беларускай дэлегацыі, Міхаіл Чыгір сустрэўся з кіраўніцтвам бельгійскага «Крэдытбанка». Цікавасць да гэтага банка не выпадковая. У нашым «Беларусбанку» даўно нарадзілася ідэя аб перадфінансаванні беларускіх экспарцёраў, што, вядома, з'явілася б для іх добрай падтрымкай у плане прасоўвання сваёй прадукцыі на еўрапейскі рынак. Таму гутарка мела канкрэтны характар. Абмяркоўвалася схема разлікаў з экспарцёрамі праз «Крэдытбанк». У выніку кіраўнік урада Беларусі адзначыў, што перашкод для супрацоўніцтва з адным з буйнейшых бельгійскіх банкаў ён не бачыць.

Пасля гэтага Міхаіл Чыгір у Антверпене наведаў буйнейшую кампанію «СГС», якая займаецца сертыфікацыяй і аналізам якасці тавараў, а таксама экспедыцыяй грузаў. Прысутнасць гэтай кампаніі на тэрыторыі той ці іншай дзяржавы, як правіла, дазваляе ёй дадаткова атрымліваць у бюджэт значныя сродкі. Апошнім часам пачаўся перагаворны працэс «СГС» з Беларуссю.

Сустрэўся прэм'ер-міністр нашай краіны ў гандлёва-прамысловай палаце Антверпена і з бізнесменамі гэтага горада-порта.

Завяршыўся ж візіт Міхаіла Чыгіра ў краіны Бенілюкса ў галандскім Эйндховене, дзе беларуская ўрадавая дэлегацыя пабывала ў сусветна вядомай кампаніі «Філіпс».

Як вядома, «Філіпс» вельмі актыўна асвойвае беларускі рынак. Прадукцыя гэтай кампаніі вызначаецца высокай якасцю і прыгожым дызайнам. Таму перспектывы супрацоўніцтва з буйнейшым вытворцам радыёэлектроннай прадукцыі і стварэнне разам з ім сумесных прадпрыемстваў могуць з'явіцца для нашых прадпрыемстваў вялікім крокам па шляху асваення новых тэхналогій. Тым больш, што станоўчыя прыклады сумеснай работы беларускіх прадпрыемстваў з «Філіпсам» ужо ёсць.

Прэс-служба Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь — спецыяльна для БЕЛТА.

ДОЙЧМАРКІ ЗА ВЫКУП: МАГЧЫМА ІХ З'ЯЎЛЕННЕ І Ў БЕЛАРУСІ

Кожнаму вядомы трапяткія адносіны, якія ў апошні час мы адчуваем да замежнай грашовай купюры: чым большы намінал банкноты, тым лепшы настрой.

І хоць далёка не ўсім прыходзіцца на практыцы сутыкацца з тысячадоларавымі купюрамі (усё больш з «соткамі») і банкнотамі вартасцю ў 1000 DM, аб іх існаванні ведаюць усе. Таму, думаем, наступная інфармацыя, магчыма, для кагосьці будзе карыснай.

Справа ў тым, што Нацыянальнае цэнтральнае бюро «Інтэрпола» ў Беларусі атрымала паведамленне з праваахоўных устаноў Германіі, у якой ідзе размова аб магчымым з'яўленні на нашым рынку нямецкіх марак старога ўзору, якія былі заплачаны ў 1977 годзе ў якасці выкупу за выкрадзеных дзяцей. Усе выкарыстаныя банкноты мелі намінал 1000 DM, серыю 1 А, выпушчаны да 1977 года, на кожнай з іх літара «W» стаяла перад нумарам, а літары «А» і «В» — пасля нумара.

Ну а цяпер пра самае галоўнае: гэтыя банкноты больш не з'яўляюцца сапраўдным сродкам плацяжу і могуць быць абменены толькі ў банках Германіі.

Дарэчы, гэта ж тычыцца і іншых нямецкіх марак старога ўзору. Ва ўсякім разе, просім не блытаць і не супастаўляць гэты факт з доларамі ЗША.

Ігар ГРЫШЫН.

ПАСТАНОВЫ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ НАМЕСНІКАХ СТАРШЫНІ КАНТРОЛЬНАЙ ПАЛАТЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Выбраць намеснікамі старшыні, членамі Савета Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь **Радомскага** Вячаслава Іванавіча, **Рудзянка** Васіля Арсеньевіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШАРЭЦКІ.

22 сакавіка 1996 г., г. Мінск. № 139-XIII

АБ ЧЛЕНАХ САВЕТА КАНТРОЛЬНАЙ ПАЛАТЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Выбраць членамі Савета Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь **Маісеенку** Яўгена Рыгоравіча, **Сержановіча** Вікенція Іванавіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШАРЭЦКІ.

22 сакавіка 1996 г., г. Мінск.
№ 140-XIII

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь ЛУКАШЭНКА А.Р.

Аб Пасланні Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь

Адной з асноўных задач Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь як кіраўніка дзяржавы з'яўляецца забеспячэнне эканамічнай і сацыяльна-палітычнай стабільнасці, умацаванне законнасці ва ўсіх сферах дзяржаўнага і грамадскага жыцця. У гэтай сувязі Прэзідэнту як кіраўніку дзяржавы неабыякава, як рэалізуюць гэтую функцыю ў межах сваіх паўнамоцтваў, зразумела, іншыя дзяржаўныя органы, таксама закліканыя забяспечваць канстытуцыйнасць развіцця нашага грамадства і дзяржавы.

Канстытуцыйны суд Рэспублікі Беларусь у накіраваным ім у лютым бягучага года Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і Вярхоўнаму Савету Рэспублікі Беларусь пасланні «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 1995 годзе» адзначыў некаторыя аб'ектыўныя моманты, якія абумоўліваюць цяперашні стан спраў з канстытуцыйнай законнасцю. Гэта, напрыклад, недасканаласць законаў, супярэчлівасць і неадпаведнасць патрабаванням сённяшняга дня існуючага заканадаўства, маруднае прывядзенне яго ў адпаведнасць з Канстытуцыяй і агульнапрызнанымі нормамі міжнароднага права (с. 11 Паслання), а таксама неадпаведнасць Канстытуцыі цэлага шэрага нормаў некаторых законаў, прынятых Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь, і шэраг іншых.

Аднак агульная ацэнка стану канстытуцыйнай законнасці ў Пасланні даецца не на падставе ўсебаковага аналізу нарматворчай дзейнасці вышэйшых органаў дзяржавы ў плане адпаведнасці прымаемых імі актаў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Менавіта гэта трэба б было зрабіць перш за ўсё пры вырашэнні гэтага пытання. Высновы зроблены Канстытуцыйным судом на падставе ўласных суб'ектыўных і, несумненна, прадузятых ацэнак толькі некалькіх нарматыўных актаў Прэзідэнта (хаця іх было прынята за мінулы год звыш 500), нешматлікіх актаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь, хаця агульная колькасць апошніх таксама вылічваецца многімі сотнямі. Прычым гэта агульная выснова аб стане канстытуцыйнай законнасці зроблена без уліку меркаванняў па гэтым пытанні вышэйшых судовых і праваахоўных органаў рэспублікі. А прамой задачай гэтых органаў якраз і з'яўляецца забеспячэнне ў нашым грамадстве законнасці ў самым шырокім плане, і гэтыя органы, як бачна з заяў іх кіраўнікоў, зробленых апошнім часам у сродках масавай інфармацыі, абгрунтавана не падзяляюць пазіцыю Канстытуцыйнага суда па гэтым пытанні.

Заявіўшы, што «стан канстытуцыйнай законнасці ў рэспубліцы не можа быць прызнаны здавальняючым», Канстытуцыйны суд на працягу ўсяго паслання настойліва праводзіць думку аб тым, што такое становішча абумоўлена нарматворчай дзейнасцю ў асноўным кіраўніка дзяржавы, а рашэнні Канстытуцыйнага суда ў гэтай галіне з'яўляюцца ісцінай у апошняй інстанцыі. Гэта ў абсалютнай большасці выпадкаў з'яўляецца далёкім ад рэчаіснасці, гэтак жа як далёкая ад рэчаіснасці і выснова гэтага органа, зробленая ім у Пасланні.

Больш таго, Пасланне Канстытуцыйнага суда прасякнута палітычнымі ацэнкамі, што абсалютна недапушчальна па прычыне спецыфічнага статусу гэтага органа. Прычым пасланне напоўнена такімі высновамі, якія, будучы яўна неаб'ектыўнымі, прадузятымі, арыентаваны на дыскрэдытацыю кіраўніка дзяржавы і выканаўчай улады і могуць пры пэўных абставінах з'яўляцца дэстабілізуючым фактарам у развіцці грамадства. У прыватнасці, у Пасланні змяшчаюцца такія не адпаведныя рэчаіснасці высновы несумненна палітычнага характару, як выснова аб тым, што «Прэзідэнт... узяў на сябе функцыі органа заканадаўчай улады» (с. 3 Паслання), сцвярджэнні аб быццам бы неправамерным узмацненні выканаўчай улады, якое адбылося, і прыніжэнні тым самым іншых галін улады, аб ігнараванні выканаўчай уладай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь дванаццатага склікання ў апошні перыяд яго дзейнасці, аб процістаянні выканаўчай і заканадаўчай уладаў (с. 10—11 Паслання) і г. д.

Мы не адмаўляем той акалічнасці, што асобныя з разглядаемых у Канстытуцыйным судзе ўказаў, магчыма, з пункту гледжання юрыдычнага афармлення вырашаемых імі праблем не былі бездакорнымі. Аднак для гэтага былі не толькі суб'ектыўныя, але і аб'ектыўныя прычыны. Сярод іх, перш за ўсё, — спыненне заканатворчай дзейнасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь былога склікання ў апошні перыяд яго існавання, а значыць немагчымасць вырашэння на ўзроўні Вярхоўнага Савета надзвычай важных пытанняў, якія не церпяць адкладу. І калі нават пагадзіцца з тым, што некалькі ўказаў і не адпавядалі законам, як гэта прызнаў у сваіх рашэннях Канстытуцыйны суд (а гэтыя рашэнні шматлікімі юрыстамі абгрунтавана аспрэчваюцца, у тым ліку з прычыны неадпаведнасці гэтых законаў Канстытуцыі, пра што будзе сказана ніжэй), то на гэтай падставе тыя высновы, якія зрабіў Канстытуцыйны суд, калі быць аб'ектыўным, рабіць не трэба было.

Так, абсалютна не адпавядае рэчаіснасці зробленая ў Пасланні суда выснова аб тым, што «ў выніку неправамернага ўзмацнення выканаўчай улады» прыніжалася роля і значэнне іншых галін улады (с. 10 Паслання), «Прэзідэнт... узяў на сябе функцыі органа заканадаўчай улады» (с. 3). Канстытуцыйны суд павінен ведаць, што ў краіне нармальна функцыянуюць усе тры галіны ўлады. Дзейнічае (а ў плане колькасці прынятых законаў і пастаноў — не закранаючы пытання аб іх якасці, — дзейнічае эфектыўна) — самастойны, незалежны Вярхоўны Савет. Пэўны перапынак у яго працы быў выкліканы выбарамі новага саставу гэтага органа. Прычым гэты перапынак у асноўным быў абумоўлены не зусім удалым выбарчым законам, які прыняў гэты ж Вярхоўны Савет, і зноў жа не зусім удалым вызначэннем самім жа Вярхоўным Саветам даты выбараў, аб чым Прэзідэнт у свой час заяўляў.

Відаць, гэтыя рашэнні Вярхоўнага Савета былога склікання па ўказаных пытаннях былі вынікам ці добрасумленных, як кажуць юрысты, памылак былога саставу дэпутатаў, ці спосабам працягнуць тэрмін сваіх паўнамоцтваў. Паўнамоцтвы ж дэпутатаў, абраных па Канстытуцыі на 5 гадоў, захоўваліся да адкрыцця першага пасяджэння Вярхоўнага Савета новага склікання, зноў жа паводле Канстытуцыі. Дарэчы, вельмі дзіўна, што гэтай супярэчнасці ў статусе заканадаўчай улады, ёю ж самой закладзенай у Канстытуцыю ўвогуле «пад сябе», не заўважыў Канстытуцыйны суд, як, дарэчы, не заўважыў і шэраг іншых такіх жа супярэчнасцей.

Нармальна функцыянуе і другая галіна дзяржаўнай улады — выканаўчая ўлада, якая вырашае складаныя і адказныя задачы дзяржаўнага кіравання ў гэты няпросты гістарычны перыяд. Выконвае свае задачы судовая ўлада ў асобе судоў, якія ўваходзяць у сістэму Вярхоўнага суда і Вышэйшага гаспадарчага суда. Так што ўсе галіны ўлады, вобразна кажучы, у наяўнасці, і ўзаемаадносіны паміж імі зусім не такія, якімі абмаляваў іх Канстытуцыйны суд у сваім Пасланні. Але калі гаварыць аб прэтэнзіях адной галіны дзяржаўнай улады ў адносінах да другой, то трэба сказаць з усёй шчырасцю, без далейшых замоўчванняў наступнае.

Закладзены ў артыкуле 6 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь гістарычна апраўдаўшы сябе ў дэмакратычных дзяржавах прынцып раздзялення ўладаў, які дапускае не толькі ўзаемадзеянне кожнай з самастойных галін улады паміж сабой, але і стрымліванне, ураўнаважванне гэтых галін адна адной, мае вельмі вялікае значэнне для развіцця і паглыблення дэмакратыі і пабудовы прававой дзяржавы ў нашай краіне. Аднак дастаткова выразных юрыдычных гарантый для таго, каб у неабходных выпадках ураўнаважыць, а калі трэба, то ў межах сваіх паўнамоцтваў і стрымаць (як гаворыць артыкул 6 Канстытуцыі) дзейнасць другой улады, зразумела, калі апошняя будзе выходзіць за канстытуцыйныя межы, цяперашняя Канстытуцыя, пры ўсіх яе несумненных вартасцях, кіраўніку дзяржавы і выканаўчай уладзе не дае.

Практычна ўсе юрыдычныя гарантыі стрымлівання і ўраўнаважвання іншых уладаў дзеючая Канстытуцыя замацавала за Вярхоўным Саветам. Тым самым яна фактычна дала магчымасць апошняму дзейнічаць па старому савецкаму прынцыпу, які гаварыў, што ўсе іншыя органы падсправаздачныя і падкантрольныя Саветам.

Цяпер гэты стары, зусім не адпаведны закладзенаму ў Канстытуцыі прынцыпу раздзялення ўладаў падыход упарта рэалізуецца заканадаўчай уладай шляхам дробязнай, дэталёвай рэгламентацыі грамадскіх адносінаў у форме прыняцця шматлікіх законаў і пастаноў, якіх налічваецца сотні. А таксама працэс кіравання іншымі галінамі ўлады Вярхоўнаму Савету ажыццяўляць даволі проста — у адпаведнасці з арт. 83 Канстытуцыі ён жа кантралюе выкананне прынятых законаў і пастаноў.

І хаця законамі павінны рэгулявацца, як вядома, толькі самыя важныя, асноватворныя грамадскія адносіны, Вярхоўны Савет дванаццатага склікання гэтага правіла не прытрымліваўся — ім прынята каля 800 законаў і пастаноў. Пры гэтым Вярхоўны Савет мала клапаціўся пра ўзаемнае ўзгадненне гэтых актаў паміж сабой, не забяспечваў іх адпаведнасць патрабаванням рэальнага жыцця і слаба пралічваў параджаемыя такімі актамі наступствы, а часта і прымаў іх пад уласныя інтарэсы, інтарэсы асобных кланаў і сіл, якія імі кіравалі. Прыкладаў таму — мноства, вам іх прывядуць, калі трэба, кваліфікаваныя юрысты, эканамісты, іншыя спецыялісты.

Вазьміце толькі дзеючыя законы аб пенсіях. Ці ж гэта дапушчальна, каб максімальны памер звычайнай, так званай грамадзянскай пенсіі быў у некалькі, падкрэсліваю, у некалькі разоў меншы за памер тых пенсій, якія сёння, як мне дакладваюць, трэба прызначаць у сярэднім звычайным, калі можна так сказаць, яшчэ савецкім дэпутатам Вярхоўнага Савета дванаццатага склікання? І такіх прыкладаў заканатворчасці дэпутатаў у асноўным пакуль былога склікання не злічыць. (Праўда, як паказаў нядаўні разгляд у Вярхоўным Савеце комплексу пытанняў аб ільготах, у прыватнасці аб ільготах установам, асобным грамадзянам і групам, — многія з іх пад назвай «гарантыі» пакінуты і гэтым Саветам, не ведаю толькі, і дэпутаты не ведаюць, за чый кошт іх можна забяспечыць.)

Так што Канстытуцыйнаму суду, перш чым рыхтаваць Пасланне, трэба было ведаць, што стан законнасці прадвызначаецца не толькі праватворчай дзейнасцю выканаўчай улады, але таксама правапрымяняльнай практыкай у цэлым. Ён абумоўлены ў многім зместам законаў, якія прымае Вярхоўны Савет, іх адпаведнасцю патрабаванням Канстытуцыі, прагрэсіўнага развіцця грамадства на аснове прынцыпаў справядлівасці, раўнапраўя і дэмакратызму. І калі б Канстытуцыйны суд на гэтую праблему паглядзеў непрадузята, то ён заўважыў бы не толькі тэндэнцыю празмерна пашырыць межы заканадаўчага рэгулявання грамадскіх адносінаў, якая дакладна праявілася з боку Вярхоўнага. Ён убачыў бы, несумненна, «выхад» заканадаўцы за межы свайго прававога поля, абмежаванага, хоць і недастаткова дакладна, Канстытуцыяй. За гэтым, магчыма, хаваецца імкненне «звязаць» выканаўчую ўладу па руках і нагах у многім недасканалымі нормамі надзвычай шырокага заканадаўства. Магчыма, пэўныя палітычныя сілы менавіта гэта выкарыстоўваюць у якасці аднаго са сродкаў для таго, каб не даць выканаўчай уладзе магчымасць рэальна і эфектыўна ўздзейнічаць на вырашэнне не толькі складаных, але і неадкладных праблем эканамічнага і сацыяльнага жыцця. Палітычна гэта азначае стварэнне прадпасылак для таго, каб «пайшла» тая ўлада, якая павінна працаваць па такіх недасканалых законах.

Канстытуцыйны суд, калі б ён быў непрадузятым, у гэтай сітуацыі выйшаў бы і на аб'ектыўны разгляд пытання аб вяршэнстве закона як прынцыпе прававой дзяржавы. Па-першае, калі ацаніць якасць заканатворчай дзейнасці, суд мог бы прыйсці да несумненнай высновы аб тым, што законы, якія прэтэндуюць на ролю законаў, што дзейнічаюць у прававой дзяржаве, самі павінны быць па свайму зместу не ўвогуле законамі, а прававымі законамі. Гэта законы, якія ствараюцца не па жаданню тых ці іншых лабістаў, зыходзячы з кан'юнктурных меркаванняў асобных груп дэпутатаў і палітычных сіл і часта ў антыграмадскіх інтарэсах.

Прававыя законы — гэта такія законы, якія фарміруюцца ў грамадскім разуменні і аб'ектыўна адлюстроўваюць інтарэсы грамадства і забяспечваюць правы чалавека і свабоду асобы, з'яўляюцца мерай справядлівасці, і менавіта яны на ўзроўні прававой ідэалогіі выяўляюцца і фармалізуюцца дзяржавай у асобе яго органаў. Пра вяршэнства такіх законаў і ідзе размова ў прававых дзяржавах. І ў гэтай сувязі не больш чым наіўнымі выглядаюць развагі Канстытуцыйнага суда аб тым, што нехта дзеліць законы на добрыя і дрэнныя з тым, каб не выконваць некаторыя з іх па свайму жаданню.

Безумоўна, законы павінны выконвацца, гэта я як Прэзідэнт цвёрда і адназначна заяўляю. Але ўсе вышэйшыя структуры дзяржавы і Канстытуцыйны суд асабліва, калі ўстанавілі, што той ці іншы закон на гэтым этапе з'яўляецца тормазам грамадскага развіцця, павінны прыняць, як нядаўна справядліва заўважыў старшыня Вышэйшага гаспадарчага суда Бойка В. В., усе меры, якія яны маюць у сваім распараджэнні, каб выйсці на змяненне ва ўстаноўленым парадку аджыўшага закона. Тым больш, што ў цяперашні час шэраг палажэнняў раней прынятых Вярхоўным Саветам законаў і пастаноў усё яшчэ не адпавядае новай Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Сярод іх Закон Рэспублікі Беларусь «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў», Крымінальна-працэсуальны кодэкс Рэспублікі Беларусь, Закон Рэспублікі Беларусь «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь», Закон Рэспублікі Беларусь «Аб адвакатуры», Закон Рэспублікі Беларусь «Аб бюджэтнай сістэме» і іншыя. А ўказы Прэзідэнта павінны адпавядаць ні ў якім разе не аджыўшым нормам гэтых і іншых законаў, а Канстытуцыі, гэта непарушнае правіла.

Гэта значыць, трэба ўсім кампетэнтным органам прыняць неадкладныя меры для прывядзення законаў у адпаведнасць з Канстытуцыяй, каб на гэтай глебе не ўзнікала праблем. Прасцей за ўсё заяўляць: закон ёсць закон, давайце яго выконваць. Адпаведныя законы, як вядома, былі, напрыклад, і ў недэмакратычных, у прыватнасці таталітарных дзяржавах. Але што дало іх выкананне?

Канешне, цяпер сітуцыя не тая, але абстрагавацца ад зместу канкрэтных законаў на прадмет выяўлення іх адпаведнасці рэальным і прагрэсіўным патрабаванням грамадскага развіцця пры аналізе і ацэнцы іх канстытуцыйнасці, гэтак жа як і пры аналізе практыкі прымянення такіх законаў, ніяк нельга, тым больш Канстытуцыйнаму суду. Заўважым, што правам, згодна з арт. 7 Канстытуцыі, павінны быць звязаны не толькі выканаўчыя органы, як здаецца Канстытуцыйнаму суду і некаторым заканадаўцам. Правам павінны быць звязаны і сам Вярхоўны Савет, і сам гэты суд, пра што не трэба забываць.

Далей. Канстытуцыйны суд, калі б ацаніў колькасны бок вынікаў дзейнасці Вярхоўнага Савета як аднаго з фактараў, якія вызначаюць стан канстытуцыйнай законнасці, калі б ён быў аб'ектыўным, выйшаў бы на праблему вызначэння межаў заканатворчай работы парламента. Яна не можа быць бязмежнай, як гэта мае месца зараз і як гэта некаму ўяўляецца пажаданым. На жаль, у многіх дэпутатаў наконт гэтага вельмі своеасаблівы падыход — на любы нязручны, на іх думку, крок кіраўніка дзяржавы і выканаўчай улады ў іх адзін адказ: а мы прымем закон.

Між тым, так не павінна быць. Законы трэба прымаць толькі тады, калі гэта адпавядае патрабаванням жыцця і калі гэта не вядзе да змяншэння ролі выканаўчай улады, а тым больш, заўважу, кіраўніка дзяржавы да межаў, якія не адпавядаюць іх канстытуцыйнаму становішчу ў сістэме дзяржаўнай улады. Мяркую, што Вярхоўны Савет трынаццатага склікання зрабіў бы правільна, калі б засяродзіў свае намаганні на прыняцці галоўным чынам фундаментальных законаў, перш за ўсё кодэксаў.

І нарэшце, калі б падыход Канстытуцыйнага суда быў аб'ектыўным, пры складанні Паслання ён мог бы крыху па-іншаму, мабыць, і шырэй за сваю кампетэнцыю, але па-дзяржаўнаму паглядзець і на праблему суадносінаў законаў, якія прымае Вярхоўны Савет, і ўказаў, якія выдаюцца Прэзідэнтам. Калі б гэты орган на самай справе клапаціўся пра забеспячэнне ў дзяржаве асноватворнага, замацаванага ў Канстытуцыі сапраўды дэмакратычнага прынцыпу раздзялення ўладаў, то ён не мог бы не заўважыць наступнага. Змешчаная ў арт. 146 Канстытуцыі норма аб тым, што ў выпадку разыходжання якога-небудзь нарматыўнага акта з законам дзейнічае закон, можа пры пэўных абставінах, а менавіта пры празмерным пашырэнні Вярхоўным Саветам межаў сваёй заканатворчай функцыі, супярэчыць ужо згаданаму арт. 6 Канстытуцыі, таму артыкулу, дзе гаворыцца, напомнім, аб самастойнасці галін улады, аб стрымліванні і ўраўнаважванні імі адна адной.

У прыватнасці, як, якім чынам кіраўнік дзяржавы, выканаўчая ўлада могуць стрымліваць ці хаця б ураўнаважваць заканадаўчую ўладу, калі іх акты па пытанню, па якому Вярхоўны Савет «паспеў» прыняць закон (няважна, што не ў сваёй сферы дзейнасці), у параўнанні з актамі заканадаўчай улады, калі зыходзіць з арт. 146 Канстытуцыі, практычна нішто? Гэта што, не бачна Канстытуцыйнаму суду? Ці, калі яго суддзі не непісьменныя, то гэты орган дзейнічае па прынцыпу: мая хата з краю? Не лепшы, заўважу, прынцып для адказных, дзяржаўных людзей. А калі быць адказным, то трэба ставіць гэтае пытанне перад Вярхоўным Саветам, а магчыма, і на іншым узроўні.

Члены Канстытуцыйнага суда павінны былі б ведаць, што ў адносінах да аналагічных сітуацый сучасная навуковая юрыдычная дактрына зыходзіць, як вядома, з таго, што акты, якія прымаюцца ў межах сваіх паўнамоцтваў, падкрэсліваю, у межах паўнамоцтваў кожнай галіной улады, валодаюць вышэйшай юрыдычнай сілай. Гэта азначае, што калі пры прыняцці таго ці іншага закона Вярхоўны Савет выйшаў за межы сваіх паўнамоцтваў, то яго гэты акт з'яўляецца юрыдычна нязначным і дзейнічае Указ Прэзідэнта, калі Указ выдадзены па пытанню, якое адносіцца да ведання Прэзідэнта. І заўважым, што пад вяршэнствам закона разумеецца перш за ўсё яго вышэйшая юрыдычная сіла і агульнадзяржаўная важнасць, значнасць рэгулюемых адносінаў. Гэтаму адпавядае фактычна значная частка ўказаў Прэзідэнта.

Акрамя таго, пазбаўленне, па сутнасці, новай Канстытуцыяй Вярхоўнага Савета права «вырашаць усе пытанні», як гэта было раней, замацаванне ў дзеючай Канстытуцыі прадметнага размежавання кампетэнцыі паміж Вярхоўным Саветам, з аднаго боку, і Прэзідэнтам, выканаўчай уладай — з другога боку, аб'ектыўна дапускае першаснасць, падкрэсліваю, першаснасць прававога рэгулявання адносінаў, што ўласціва гэтым абодвум суб'ектам. А першаснасць прававой нормы, прававога нарматыўнага акта ўяўляе сабой, як вядома, адну з асноўных прымет закона.

Ёсць яшчэ і шэраг іншых меркаванняў, у прыватнасці, увасабленне Прэзідэнтам свайго роду прадстаўнічай улады ў маштабах краіны па прычыне таго, што ён усенародна абраны, надзяленне Прэзідэнта Канстытуцыяй паўнамоцтвамі па «ўварванню» ў заканадаўчы працэс Вярхоўнага Савета (права заканадаўчай ініцыятывы, права адкладнага вета, права падпісання законаў), якія гавораць аб тым, што Прэзідэнт, як афіцыйны агульнанацыянальны лідэр, як кіраўнік дзяржавы, заклікаты служыць народу (арт. 99 Канстытуцыі), павінен мець і мае дакладны аб'ём заканадаўчых паўнамоцтваў. Таму ў Канстытуцыі трэба было б, мяркую, запісаць, што ўказы Прэзідэнта, выдадзеныя ў межах яго кампетэнцыі, маюць вышэйшую юрыдычную сілу. Не трэба трымацца за старую формулу ўсеўладдзя Саветаў — гэтага ўжо ніколі не будзе. Замацаваўшы ў Канстытуцыі прынцып падзелу ўладаў, трэба яго ўсебакова гарантаваць, у тым ліку юрыдычна, канстытуцыйна, што азначае даць магчымасць кожнай з галін улады, якія ажыццяўляюць нарматворчасць, выдаваць акты з вышэйшай юрыдычнай сілай у межах сваёй кампетэнцыі.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Аб Пасланні Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

І нічога страшнага ў гэтым няма. Трэба, нарэшце, асмеліцца паважаным дэпутатам, а магчыма, зрабіць гэта на ўсенародным рэферэндуме, заканадаўча прызнаць за ўказамі Прэзідэнта тое іх юрыдычнае значэнне, якое яны павінны мець выходзячы з замацаванага ў Канстытуцыі прынцыпу падзелу ўладаў. Гэта не азначае, што ў нас з'явяцца два заканадаўчыя органы — законы па-ранейшаму будзе выдаваць толькі Вярхоўны Савет. Аднак указы Прэзідэнта па пытаннях, якія ўваходзяць у яго кампетэнцыю, павінны ацэньвацца, вобразна кажучы, на прадмет іх адпаведнасці толькі Канстытуцыі.

Возьмем другі бок юрыдычных гарантый сапраўднага, а не фармальнага забеспячэння незалежнасці, самастойнасці кожнай з галін улады. Гэта — стварэнне і вызначэнне парадку функцыянавання органаў, прызваных сачыць за канстытуцыйнасцю дзейнняў кожнай з уладаў: і Вярхоўнага Савета, і Прэзідэнта, і Кабінета Міністраў. Ці ж не відаць, што на сучасным, прынамсі, этапе праваразумення такі орган, як Канстытуцыйны суд, а магчыма, і некаторыя іншыя органы, павінны ствараццa не толькі Вярхоўным Саветам, як у цяперашні час, але, відаць, і Прэзідэнтам. Прынамсі, іх трэба ствараць на парытэтных пачатках, з тым, каб яны ўсё-такі глядзелі на стан рэчаў не аднабока, з пазіцый Вярхоўнага Савета ці сваіх уласных, суб'ектыўных, як зараз, а больш аб'ектыўна. Не ствараць жа, на самай справе, выканаўчай уладзе свой Канстытуцыйны суд. Відаць, пакуль не трэба нам прымяняць і рашэнне, у адпаведнасці з якім жывуць, скажам так, некаторыя адукаваныя краіны. Я маю на ўвазе тую сітуацыю, калі Прэзідэнт адной з паважаных намі краін прызначае членаў Вярхоўнага суда, а апошні разам з выкананнем іншых функцый ацэньвае і канстытуцыйнасць тых ці іншых актаў галін улады.

Будучы прыхільнікам справядлівага, ва ўстаноўленым парадку вырашэння разглядаемых пытанняў, мы, тым не менш больш не маем намеру мірыцца, як бы гэта больш дакладна вызначыць, з палітычнай і прававой экспансіяй Вярхоўнага Савета, якая працягваецца, як ні прыкра пра гэта гаварыць, і да сённяшняга дня пры нейкай незразумелай палітычнай актыўнасці Канстытуцыйнага суда, што выходзіць за межы разумнага. Дастаткова паглядзець толькі на парадак дня першай сесіі Вярхоўнага Савета ўжо новага склікання. У гэтым парадку дзесяткі ў асноўным дробных пытанняў, вырашэнне якіх цалкам можа ажыццяўляцца выканаўчай уладай, якая са зменай сітуацыі апаратыўна магла б змяняць і прававыя нормы, якія датычацца гэтых пытанняў. У той жа час важныя, нават глабальныя законапраекты застаюцца ўбаку.

Не магу абысці маўчаннем і заяву Канстытуцыйнага суда, і асабліва выступленне яго старшыні на сесіі Вярхоўнага Савета аб тым, што стан спраў з правамі чалавека ў рэспубліцы прадвызначыла таксама вядомую пазіцыю гэтага органа. Гэта выснова зроблена і таму, што ў многім застаюцца быццам дэкларатыўнымі нормы Канстытуцыі, якія гарантуюць правы і свабоды грамадзян. Натуральна, што найскладанейшая эканамічная сітуацыя, якую перажывае краіна ў гэты няпросты пераходны перыяд, практычна ў адзіночку, без відавочных замежных інвестыцый, укараняючы ў эканоміку прынцыпова новыя, рыначныя механізмы, з аднаго боку, і не дапускаючы значных сацыяльных катаклізмаў, з другога боку, не можа не адбіцца на рэальных гарантыях забеспячэння эканамічных, сацыяльных і культурных правоў грамадзян. Але ўсё гэта можна вырашыць.

Аднак ці можна ў цэлым даваць такую ацэнку стану законнасці ў сувязі са станам спраў у галіне палітычных, грамадзянскіх правоў чалавека, як гэта зрабіў Канстытуцыйны суд, жадаючы, відаць, вылучыцца, павысіць сваю ролю, а магчыма, і накаліць абстаноўку? Не так даўно прайшоў пашыраны пленум Вышэйшага гаспадарчага суда, праведзены пасяджэнні прэзідыума Вярхоўнага суда, пашыраная калегія Міністэрства юстыцыі рэспублікі. На іх востра і, на маю думку, даволі прынцыпова ўскрываліся недахопы і хібы ў рабоце гэтых структур, вызначаліся меры па іх ухіленню. І гэта правільна, работу па барацьбе са злачыннасцю, па забеспячэнню бяспекі грамадзян, іншых жыццёва важных правоў і свабод трэба ўзняць на якасна новы ўзровень.

Але ці можна гаварыць, што ў нас дэкларатыўнымі застаюцца правы грамадзян на ўдзел у вырашэнні дзяржаўных спраў як непасрэдна, так і праз законна абраных прадстаўнікоў, як і некаторыя іншыя правы, што зрабіў у сваім пасланні Канстытуцыйны суд? Гэта не проста памылка складальнікаў Паслання. Мы разумеем, што за гэтым стаіць. Гэта палітычнае пытанне міжнароднай значнасці, і негатыўныя вынікі дадзенага Паслання яшчэ не хутка ўдасца ліквідаваць. Заяўляем з усёй адказнасцю, і хацелі б, каб усе, уключаючы прадстаўнікоў замежных дзяржаў, міжнародных арганізацый, ведалі, што ўсе палітычныя правы і свабоды ў нашай краіне забяспечваюцца ў поўнай меры, і я, як Прэзідэнт, ды і, мяркую, Вярхоўны Савет, Кабінет Міністраў, са свайго боку прымем усе меры, каб гарантаваць іх. Шлях дэмакратычнага развіцця, шматпартыйнасці, свабоды слова, усіх іншых грамадзянскіх правоў і свабод — шлях незваротны, нягледзячы на ўсе адрозненні нашых палітычных поглядаў. І мы не дапусцім, каб ён кім-небудзь ставіўся пад сумненне, каб дагадзіць сваім палітычным амбіцыям, а гэта пытанне спекуляцыйным чынам выкарыстоўвалася ў якасці казырнай карты.

І нарэшце, законнасць у нас, як бачна з Паслання Канстытуцыйнага суда, не тая, паколькі не выконваюцца яго рашэнні. Відаць, тут першаступеннае значэнне мае абгрунтаванасць рашэнняў, іх адпаведнасць Канстытуцыі. Між тым Канстытуцыйны суд не толькі не ўнікаў і не ўнікае ў сутнасць праблем, аб якіх гаварылася вышэй і якія ўплываюць на стан правапарадку на вышэйшым узроўні. У некаторых сваіх рашэннях Канстытуцыйны суд стаў на шлях тлумачэння законаў, устанаўлення тэрмінаў іх дзеяння і нават нарматворчасці, г. зн. на шлях грубага парушэння канстытуцыйнай законнасці. Гэта рашэнні Канстытуцыйнага суда аб прыпыненні дзеяння законаў, аб выдачы яго суддзям дыпламатычных пашпартоў, аб устанаўленні тэрмінаў увядзення ў дзеянне прынятых Вярхоўным Саветам змяненняў у выбарчы закон і інш.

І, што вельмі недапушчальна, неабгрунтаваныя, неадпаведныя Канстытуцыі рашэнні прымаюцца Канстытуцыйным судом па прынцыповых пытаннях першаступеннай дзяржаўнай важнасці. Напрыклад, практычна ўсе, хто хоць бы трошкі быў знаёмы з гэтай праблемай, ведалі, што прынятыя Вярхоўным Саветам Закон аб Вярхоўным Савеце і другі закон — аб Прэзідэнце па сваёй сутнасці, па сваёй канцэпцыі былі накіраваны на тое, каб «выправіць» Канстытуцыю, а менавіта, каб, з аднаго боку, звузіць паўнамоцтвы Прэзідэнта, абмежаваць яго кампетэнцыю ў параўнанні з той, якая замацавана ў Канстытуцыі, а з другога, — каб пашырыць правы Вярхоўнага Савета, надаць яму новы, асобы статус. Такім чынам, абодва названыя законы не адпавядаюць Канстытуцыі, што і павінен быў прызнаць Канстытуцыйны суд, калі б ён не гуляў у палітыку ці калі б быў больш кампетэнтны. Ён гэтага не зрабіў.

Больш таго, суд выключае з гэтых законаў тое, што не супярэчыць Канстытуцыі, а толькі развівае яе палажэнні, а тыя нормы якія відавочна, не адпавядаюць Канстытуцыі, але затое абмяжоўваюць статус Прэзідэнта, пакідае ў сіле. І Вярхоўны Савет ужо цяперашняга склікання ідзе на повадзе неканстытуцыйных рашэнняў гэтага суда. Вось таму прыклад. Нядаўна Вярхоўны Савет прадубліраваў, скажам так, рашэнне Канстытуцыйнага суда аб тым, каб выключыць з Закона аб Прэзідэнце права Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь уносіць у Вярхоўны Савет прапановы аб вызваленні ад пасады старшынь Канстытуцыйнага суда, Вярхоўнага суда, Вышэйшага гаспадарчага суда і старшыні праўлення Нацыянальнага банка. Якая тут супярэчнасць Канстытуцыі? Яе няма — бо калі па Канстытуцыі Прэзідэнт прадстаўляе кандыдатуры для выбрання на ўказаныя пасады Вярхоўным Саветам (п. 5 артыкула 100 Канстытуцыі), то па аналогіі ён жа павінен уносіць і прапановы аб іх вызваленні. Гэта і было замацавана, прычым абгрунтавана, у Законе аб Прэзідэнце. Дык жа не, прызналі гэта палажэнне Закона неканстытуцыйным, каб Прэзідэнт, не дай Бог, не ўнёс прапанову ў Вярхоўны Савет аб вызваленні каго-небудзь ад пасады, хоць такое права Прэзідэнта вынікае з Канстытуцыі.

У той жа час Канстытуцыйны суд, а за ім і цяперашні Вярхоўны Савет «не ўбачылі» парушэнняў Канстытуцыі ў замацаваным арт. 32 Закона аб Прэзідэнце палажэнні, якое прадпісвае Прэзідэнту рабіць (ці ўзгадняць) практычна ўсе прызначэнні ў апараце Адміністрацыі Прэзідэнта. Мяркую, што гэта яўнае і грубае парушэнне Канстытуцыі з боку і Канстытуцыйнага суда, і Вярхоўнага Савета, беспадстаўнае ўмяшанне ў кампетэнцыю Прэзідэнта. Што, Прэзідэнт не мае нават права ўстанаўліваць парадак фарміравання сваёй Адміністрацыі? І калі з Канстытуцыйным судом сітуацыя зразумелая, то цяжка зразумець, чаму Вярхоўны Савет ужо цяперашняга склікання пры ўсіх сваіх заявах аб жаданні ўзаемадзейнічаць з выканаўчай уладай прымае такія рашэнні. Добрае «ўзаемадзеянне», нічога не скажаш. Калі справы менавіта такія і ўказаныя структуры па-ранейшаму спрабуюць такім чынам абмежаваць паўнамоцтвы не проста кіраўніка выканаўчай улады, а кіраўніка дзяржавы, то я прасіў бы не забываць, што Прэзідэнт як кіраўнік дзяржавы надзелены Канстытуцыяй пэўнымі, прычым значнымі паўнамоцтвамі і ў адносінах да структур іншых галін улады.

Такі ж падыход праяўляецца і ў іншых рашэннях Канстытуцыйнага суда, напрыклад у прызнанні неадпаведным Канстытуцыі Указа Прэзідэнта «Аб упарадкаванні некаторых ільгот для асобных катэгорый грамадзян». Калі выдаваў гэты ўказ, Прэзідэнт зыходзіў з ідэі роўнасці ўсіх перад законам, замацаванага ў арт. 22 Канстытуцыі, а таксама патрэбнасцей агульнанацыянальнага развіцця. Бо бясспрэчна, што льготы трэба было ўпарадкаваць, а многія і наогул адмяніць. Ва ўмовах, калі неабходна было прыступіць да састаўлення новага бюджэту, а Вярхоўны Савет былога склікання фактычна самараспусціўся, Прэзідэнт вымушаны быў выдаць названы і некаторыя іншыя ўказы. Гэтай акалічнасці Канстытуцыйны суд не мог не ўлічваць, калі б ён імкнуўся да выпрацоўкі на самай справе падзяржаўнаму разумных, адпаведных інтарэсам усяго грамадства, а значыць і канстытуцыйных рашэнняў.

Ёсць і іншыя вельмі сур'ёзныя «правалы» ў рабоце Канстытуцыйнага суда, аб якіх абгрунтавана гавораць і некаторыя кіраўнікі Вярхоўнага Савета, вышэйшых судовых і праваахоўных інстанцый краіны, вучоныя-юрысты. Разам з адзначанымі вышэй гэта такія недахопы, як няякасная падрыхтоўка спраў да слухання, сумніўны выбар некаторых так званых незалежных экспертаў, няўдачны падыход да чарговасці разгляду спраў, недастаткова ўзважаныя рашэнні па ўзбуджэнню спраў па ўласнай ініцыятыве і інш. І, дарэчы, не дапамагаюць паляпшэнню спраў тыя шматлікія і шматдзённыя стажыроўкі і вояжы Канстытуцыйнага суда (часта ў поўным саставе) за мяжу і, што цікава, нярэдка ў краіны, дзе такіх устаноў, як Канстытуцыйны суд, няма. Хацелася б ведаць, чаму яны там навучаюцца, не гаворачы ўжо аб пытанні наконт крыніц фінансавання гэтых вояжоў. Яны яўна не нашы.

І вось у такой сітуацыі замест грунтоўнага, спакойнага аналізу становішча, якое склалася, прыняцця мераў па ліквідацыі наяўных недахопаў у сферы сваёй кампетэнцыі Канстытуцыйны суд, і асабліва яго старшыня робяць палітычныя выступленні, якія выклікаюць справядлівую занепакоенасць у многіх.

Незразумелую пазіцыю ў гэтым пытанні заняў і Вярхоўны Савет, дарэчы, пасля выступлення старшыні Канстытуцыйнага суда на сесіі Савета. У пастанове Вярхоўнага Савета па гэтым пытанні няма ацэнкі ўласных дапушчаных парушэнняў законнасці, аб якіх гаворыцца ў тым жа Пасланні Канстытуцыйнага суда, а таксама ацэнкі непрафесіянальнай дзейнасці ім жа самім створанага органа — Канстытуцыйнага суда, якая выклікае сур'ёзныя негатыўныя наступствы. Вярхоўны Савет выказаў невытлумачальны логікай намер не толькі пашырыць кампетэнцыю гэтага органа, але і прыняць шэраг іншых мераў, накіраваных супраць канстытуцыйнага прынцыпу падзелу ўладаў і ўстанаўлення былога прынцыпу адзінай дзяржаўнай улады ў асобе Саветаў, а дакладней Вярхоўнага Савета.

Заяўляю, што ў дэмакратычнай дзяржаве гэта недапушчальна. Стан спраў у разглядаемай галіне такі, што калі па жаданню Канстытуцыйнага суда Вярхоўны Савет вырашыў пераглядаць Канстытуцыю, то ў прымяненні да Канстытуцыйнага суда яе трэба пераглядаць у напрамку павышэння ролі і аўтарытэту гэтага органа, удасканалення парадку яго ўтварэння, якаснага паляпшэння кадравага саставу, удакладнення прававога статусу і павышэння адказнасці. Справа вельмі сур'ёзная, каб абмежавацца толькі яе павярхоўным разглядам.

Думаю, што, па-першае, абгрунтаванай з'яўляецца думка міністра юстыцыі Сукала В. А. і многіх іншых юрыстаў аб тым, што прававы статус Канстытуцыйнага суда трэба вызначаць у тым раздзеле Канстытуцыі, у якім размова ідзе аб судовай уладзе, у прыватнасці ў главе 5 раздзела IV. Гэта павысіць статус Канстытуцыйнага суда, надасць яму пэўнасць менавіта як судовай установы, таму што цяпер гэты орган толькі па назве з'яўляецца судом — бо Канстытуцыяй ён аднесены не да судоў, а да органаў, якія вядуць дзяржаўны кантроль і нагляд.

Па-другое, з Канстытуцыі трэба выкрасліць палажэнне аб тым, што гранічны ўзрост членаў Канстытуцыйнага суда — 60 гадоў. Гэта палажэнне, якога нідзе больш няма і якое, як мы цяпер ведаем, спецыяльна ўнесена ў Канстытуцыю зацікаўленымі асобамі (вось так працаваў Вярхоўны Савет ранейшага склікання) з тым, каб, з аднаго боку, выключыць выбранне ў гэты орган на самай справе мудрых, з вялікім жыццёвым вопытам юрыстаў, якія не дапусцілі б таго, што мы маем цяпер. З другога боку, такім рашэннем ранейшага Вярхоўнага Савета рыхтаваліся месцы ў Канстытуцыйным судзе для адпаведных, пажаданых для некаторых асоб, кандыдатур, мала клапоцячыся аб іх кваліфікацыі. Дастаткова сказаць, што ў саставе гэтага органа аказаўся толькі адзін спецыяліст-дзяржавазнаўца, хоць па характару разглядаемых спраў іх павінна быць каля паловы ўсяго саставу суда. Такі вось быў падбор кадраў, так вырашаліся дзяржаўныя справы. Таму, каб выключыць прыход у Канстытуцыйны суд малавопытных людзей, было б апраўданым устанавіць мінімальны ўзрост, пры дасягненні якога асоба можа стаць членам Канстытуцыйнага суда. У Расіі, напрыклад, гэта 45 гадоў. У нас жа, улічваючы наяўнасць значнай колькасці сталых, вопытных юрыдычных кадраў, гэта павінна складаць, магчыма, нават 50 гадоў.

Па-трэцяе, замест прадугледжанай у Канстытуцыі нормы аб тым, што Канстытуцыйны суд выбіраецца з ліку кваліфікаваных спецыялістаў у галіне права, было б правільным запісаць, што гэты орган фарміруецца з ліку, падкрэсліваю, не проста кваліфікаваных — такімі з'яўляюцца і выпускнікі ВНУ, а з высокакваліфікаваных спецыялістаў, як правіла, з вучонай ступенню доктара юрыдычных навук. Спецыялістаў-практыкаў у галіне права ў такім органе, дзе неабходна перш за ўсё тэарэтычнае мысленне, усебаковы навуковы падыход да вырашаемых праблем, наўрад ці павінна быць больш чым адна пятая саставу гэтага органа, што можна было б замацаваць у спецыяльным законе.

Па-чацвёртае, суд павінен фарміравацца, як ужо гаварылася, не толькі заканадаўчай уладай, як цяпер, але і Прэзідэнтам. Гэта як мінімум, бо сусветны вопыт дае і іншыя рашэнні.

Але, думаю, у нашых умовах пакуль дастаткова, каб у вырашэнні гэтага пытання нейкім чынам удзельнічалі кіраўнік дзяржавы і выканаўчая ўлада. Гэта іх законны інтарэс, і яго трэба прызнаць.

Відаць, 6-7 членаў Канстытуцыйнага суда мог бы выбраць Вярхоўны Савет, у тым ліку і з цяперашняга саставу Канстытуцыйнага суда, калі гэтага пажадае Вярхоўны Савет. І такую ж колькасць суддзяў назначыў бы Прэзідэнт. Гэта было б справядліва.

Па-пятае, наўрад ці правільна, што рашэнні Канстытуцыйнага суда па разглядаемых ім такіх важных пытаннях дзяржаўнай значнасці прымаюцца згодна з арт. 128 Канстытуцыі звычайнай большасцю галасоў. Звычайнай большасцю галасоў можна было б прымаць рашэнні толькі па прыпыненню дзеяння адпаведных законаў, указаў Прэзідэнта і іншых нарматыўных актаў, прызнаваемых судом неадпаведнымі Канстытуцыі. Рашэнні ж аб адмене актаў вышэйшых дзяржаўных органаў Канстытуцыйны суд мог бы прымаць толькі пры паўторным разглядзе гэтых актаў, пры ўмове, што орган, які выдаў гэты акт, сам не адменіць яго на працягу двух месяцаў пасля прыпынення судом дзеяння гэтага акта. Прычым прымаць у апошнім выпадку рашэнні было б апраўдана большасцю не менш чым у тры чвэрці, мінімум у дзве трэці ад колькасці выбраных і назначаных членаў суда.

Па-шостае, калі з боку выканаўчай улады Канстытуцыяй прадугледжаны адзін суб'ект унясення прапаноў у Канстытуцыйны суд аб разглядзе ў ім тых ці іншых пытанняў, то з боку заканадаўчай улады таксама павінен быць адзін суб'ект такой жа ініцыятывы, а не мноства, як цяпер (гл. арт. 127 Канстытуцыі). Інакш дзе ж роўнасць уладаў ва ўзаемаадносінах з Канстытуцыйным судом?

Магчымы і іншыя варыянты пераўтварэння цяперашняга Канстытуцыйнага суда, але пераўтвараць яго з улікам набытага вопыту трэба.

І апошняе. Калі Вярхоўны Савет ужо вырашыў, з падачы Канстытуцыйнага суда, заняцца ўнясеннем змяненняў у Канстытуцыю, то акрамя ўсяго астатняга, чаму да гэтага часу не замацоўваецца ў ёй права Прэзідэнта распускаць Вярхоўны Савет? Бо і ў гэтым пытанні да цяперашняга часу існуе дысбаланс — заканадаўчая ўлада мае пэўныя паўнамоцтвы ў адносінах да выканаўчай, а выканаўчая ў адносінах да заканадаўчай — не. Як жа так? Становішча трэба выпраўляць, паважаныя дэпутаты, трэба быць справядлівымі, і выпраўляць тэрмінова. Бо калі народ ясна і недвухсэнсоўна выказаўся ў ходзе дэмакратычна праведзенага рэферэндуму па гэтаму пытанню, у паважаючых сябе дэмакратычных краінах парламент абавязаны, падкрэсліваю — абавязаны, як правіла, у трохмесячны, максімум шасцімесячны тэрмін унесці неабходныя змяненні ў закон, у дадзеным выпадку ў Канстытуцыю. Гэта я гавару не для таго, каб закласці новыя прадпасылкі роспуску Вярхоўнага Савета, а для таго, каб сёйтой усё-такі на такую магчымасць, якая павінна быць замацавана ў адпаведнасці з воляй народа ў Канстытуцыі, часам аглядваўся. Гэта карысна.

Лічу, што Вярхоўны Савет новага саставу зможа аб'ектыўна падысці да разглядаемага пытання і прыме больш збалансаваныя і абгрунтаваныя рашэнні, накіраваныя на забеспячэнне рэальнага ўзаемадзеяння ўсіх галін улады, стрымлівання і ўраўнаважвання імі адзін аднаго, адмовіцца ад савецкага прынцыпу яго безумоўнага вяршэнства ў агульнай сістэме органаў дзяржаўнай улады.

Прасіў бы дэпутатаў Вярхоўнага Савета, яго кіраўніцтва вельмі ўзважана, спакойна, на аснове прынцыпу ўзаемнай павагі і справядлівасці падысці з усёй адказнасцю да вырашэння пастаўленых тут пытанняў. Указаныя вышэй і некаторыя іншыя прапановы па далейшаму ўдасканаленню нашага Асноўнага Закона, які заклаў цэлы шэраг трывалых асноў дэмакратычнага развіцця беларускай дзяржаўнасці, будуць своечасова прадстаўлены Прэзідэнтам Вярхоўнаму Савету ў парадку ажыццяўлення ім свайго канстытуцыйнага права.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ АКЦИОНЕРНОГО КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА "ДЖЕМ-БАНК" ЗА 1995 ГОД

млн.руб.

Доходы банка		Расходы банка	
Наименование доходов	Сумма	Наименование расходов	Сумма
1. Полученные проценты и приравненные доходы	19'691	1. Уплаченные проценты и приравненные расходы	16'621
2. Доходы по операциям с ценными бумагами	5'703	2. Расходы по операциям с ценными бумагами	1'356
3. Доходы по операциям в иностранной валюте	1'708	3. Расходы по операциям в иностранной валюте	675
4. Полученная комиссия по услугам клиентам и банкам	1'556	4. Уплаченная комиссия по услугам клиентов	501
5. Прочие доходы	1'630	5. Расходы на содержание аппарата банка и другие административно-управленческие расходы	5'375
6. Штрафы, пени, неустойки	203	6. Прочие расходы	4'636
		7. Штрафы, пени, неустойки	166
Итого доходов	30'491	Итого расходов	29'330
7. Убытки	–	8. Прибыль	1'161
БАЛАНС	30'491	БАЛАНС	30'491

Справка: Курсовые разницы по операциям в иностранной валюте, отнесенные на специальный резервный счет — млн.руб.

БАЛАНС АКЦИОНЕРНОГО КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА "ДЖЕМ-БАНК" НА 1 ЯНВАРЯ 1996 ГОДА

АКТИВ		ПАССИВ	млн.руб.
Наименование статей	Сумма	Наименование статей	Сумма
1. Касса и другие денежные средства	1'634	Обязательства	
		1. Средства Национального банка	–
2. Средства в Национальном банке	2'343	2. Средства банков и кредитных учреждений	45'003
3. Средства в банках и кредитных учреждениях:	9'900	2.1. резидентов	24'325
		2.2. нерезидентов	20'678
3.1. у резидентов	4'296	3. Средства клиентов	5'744
3.2. у нерезидентов	5'604	3.1. государственного бюджета	–
4. Средства в ценных бумагах	26'559	3.2. юридических лиц	4'758
5. Кредиты клиентам	3'488	3.3. физических лиц	986
5.1. в т.ч. просроченные и пролонгированные	–	4. Выпущенные банком долговые обязательства	–
6. Инвестиционный портфель банка	26	5. Прочие обязательства	655
7. Основные средства и нематериальные активы	5'028	Всего обязательств	51'402
		Собственные средства	
8. Прочие активы	13'281	1. Уставной фонд	6'585
		2. Прочие фонды и собственные средства	3'818
		3. Нераспределенная прибыль	454
		Всего собственных средств	10'857
БАЛАНС	62'259	БАЛАНС	62'259

Справка: Размер резерва на возможные потери по ссудам 390 млн.руб.

Зноў хвалююцца ўкладчыкі. На гэты раз банкаўскія, сродкі якіх сплылі на «гнілое» інвесціраванне...

Наколькі вядома, банкаўскія ўкладчыкі на «штурм» банкаў не хадзілі, як хадзілі на штурм адпаведных фірмаў іх «эмэмэмаўскія» калегі. Але калі раней і не хадзілі, то цяпер падобнай традыцыі, магчыма, таксама пакладзены пачатак.

Як паведаміў у рэдакцыю разгневаны ўкладчык з Ліды, літаральна асаджаны натоўпам гэткіх жа разгневаных укладчыкаў тамтэйшы лідскі філіял «Магнатбанка». Прычым, па словах укладчыка, які назваўся Барысам Іванавічам Лабецкім, гэта «асада» наладжана яшчэ з 11 сакавіка (дакладней, наладжваецца штодзённа). Чаго хочуць укладчыкі філіяла ад яго? Як можна ўжо здагадацца, каб ён аддаў іх грошы, якія ўзяў калісьці на ўклады, вядома ж, паабяцаўшы пры гэтым працэнты. Філіял цяпер не аддае, матывуючы гэта тым, што ў «касе» пуста, абяцае аддаць «потым». Укладчыкі, вядома, хочуць цяпер, прычым нават адмаўляюцца ад тых жа працэнтаў.

«Дапамажыце!» — просіць Барыс Іванавіч...

Увогуле, калі ўкладчыкі прыйшлі да сцен банка, значыць, можна меркаваць, у гэтага банка не надта зайздроснае фінансавае становішча...

Да кіраўніка Лідскага філіяла дазваніцца не ўдалося, не ўдалося звязацца і з кіраўніцтвам «Магнатбанка» ў Мінску. Тым не менш, пэўнай інфармацыяй у ім забяспечылі. Як зазначылі тут, яны (г. зн. банк) — заложнікі сітуацыі. Банк у цяжкім становішчы — прыкладна каля 73 мільярдаў грошай «завісла» ў крэдытапазычальнікаў, якія не вяртаюць іх. Але, маўляў, працаваць можна. І можна збіць той жа ажыятаж, які з'явіўся не толькі ў Лідзе: у Віцебску «таксама былі дэманстрацыі», увогуле — уклады апошні тыдзень не выплачваюцца нідзе... Банку, як было зазначана, патрэбна толькі 2 мільярды рублёў, якія можна было б узяць з фонду ў Нацыянальным банку, у які «Магнатбанк» рабіў рэгулярныя рэзервовыя адлічэнні і накапіў іх у агульнай суме каля 14 мільярдаў. Але НБ выкарыстаць грошы з рэзерву не дазваляе: толькі ў выніку ліквідацыі...

Крыху іншае меркаванне ў кіраўніка Галоўнага ўпраўлення НБ па Мінску і Мінскай вобласці Сяргея Шыкава (гэтаму ўпраўленню паднаглядны «Магнатбанк»). Ліхаманіць «Магнатбанк» пачало не сёння і не ўчора, хоць, як падкрэсліў Сяргей Фёдаравіч, як быццам і банк быў добры, і каманда ў ім неблагая. Тым не менш, справа дайшла да таго, што на нядаўнім сходзе акцыянераў перад імі было пастаўлена пытанне аб самаліквідацыі банка... Акцыянеры, аднак, намецілі прыняць шэраг мераў па выхаду з крызісу. Што датычыць фінансавага раскладу банка і, адпаведна, яго фінансавай палітыкі, яны наступныя. «Магнатбанк» страціў 8,9 мільярда ў выніку банкруцтва банка «Еўрапейскі» («Магнатбанк» пазычаў апошняму грошы). Другі момант: недакладная, з вялікай доляй рызыкі, крэдытная палітыка банка (хоць, як было зазначана пры гэтым, яна даволі рызыкоўная ў цэлым па рэспубліцы). Асноўныя ж даўжнікі «Магнатбанка» — дзяржаўныя прадпрыемствы, у прыватнасці «Лідсельмаш», мінскі «Гарызонт». Па словах С. Шыкава, на канец сакавіка «Магнатбанкам» было прыцягнута 107 мільярдаў рублёў, з іх 32 мільярды — ад фізічных асоб; у актыве банка — каля 20 мільярдаў рублёў, якія завінаваціліся яму іншыя банкі (відаць, да актыву трэба дадаць і тыя ж крэдыты, выдадзеныя прадпрыемствам. Тым не менш, гэтыя актывы больш умоўныя, асабліва крэдытныя).

Адным словам, такая вось сітуацыя, выйсці з якой банку самастойна, без дапамогі, вельмі і вельмі цяжка. А ў выніку судовых выдаткаў (судзяцца тыя ж укладчыкі), пені за непагашаныя своечасова крэдыты — фінансавае становішча банка пагаршаецца яшчэ больш.

Аднак, відаць, пакуль не варта напальваць атмасферу, магчыма, банку ўсё ж удасца выйсці з гэтай сітуацыі з годнасцю. Варта засяродзіць увагу на іншым: зноў засталіся пакрыўджанымі (ва ўсякім разе — пакуль што) банкаўскія ўкладчыкі. Той жа ўкладчык з Ліды пытаўся: маўляў, куды ж мне яшчэ несці грошы, як не ў банк?

Магчыма, хто-небудзь на гэта пытанне адкажа так: «Аднясіце грошы ў Ашчадны «Беларусбанк»...

Толькі хутчэй за ўсё можа атрымацца паіншаму: не панясуць нікуды. Пойдуць у абменныя пункты, да хлопцаў, якія прапануюць «долары-марачкі», і ўсе цяперашнія намаганні па прыцягненню сродкаў насельніцтва акажуцца марнымі. Відаць, павінна быць так: банкаўскія грашовыя ўклады грамадзян неабходна вяртаць па першаму ж іх патрабаванню. Ва ўсякім разе , вяртаць пэўны абавязковы максімум, тут жа, пры любой сітуацыі. Гэта трэба рабіць пакуль што і па прычыне нашай цяперашняй паўрыначнасці. Вядома ж, можна адмахнуцца ад тых жа ўкладчыкаў: маўляў, банкі — гэта рыначныя структуры, яны рызыкуюць пры тых ці іншых фінансавых аперацыях, а ўступаючы з банкамі ў пэўныя адносіны, рызыкуеце сваімі сродкамі і вы... Толькі яшчэ раз варта падкрэсліць: трэба мець на ўвазе нашу агульную паўрыначнасць. Напрыклад, не сакрэт: і тыя ж, безнадзейныя цяпер, крэдыты банкрутам-прадпрыемствам нярэдка выдаваліся па настойлівых рэкамендацыях тых ці іншых адміністратараў (дарэчы, аб гэтым жа яшчэ раней гаварыў падчас размовы з ім адзін з кіраўнікоў таго ж «Магнатбанка»). А наконт чаго сведчаць нядаўнія прымусовыя масавыя банкаўскія крэдыты на зарплату?

У любым выпадку галоўным гарантам банкаўскіх укладаў павінен выступаць Нацыянальны банк. А ўвогуле, колькі ўжо можна выязджаць на ўкладчыках, сродкі якіх у дадзеным выпадку сплылі на «гнілое» інвесціраванне?

Іван БАРАНОЎСКІ.

РЭХА «ПРАМОЙ ЛІНІІ»

ЭФЕКТ? САМЫ ВЫСОКІ!

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 28 сакавіка.)

Мае бацькі жывуць у вёсцы Аксакаўшчына Мінскага раёна. Яны — старыя людзі: бацьку 3 лютага споўнілася 93 гады. Але паглядзелі б вы, у якіх умовах яны жывуць. Радыё і калонка не працуюць, старыя год не мыліся — у вёсцы няма лазні. Бацька часта хварэе. У 1987 годзе стаў у чаргу на ўстаноўку тэлефона, але яму яго так і не ўстанаўліваюць...

А. ПАЛЮХОВІЧ.

У выніку разгляду гэтага звароту ўстаноўлена:

1) Пры замене апор лініі электраперадачы ў вёсках саўгаса імя Энгельса парушылася радыёвяшчанне, у тым ліку і ў вёсцы Аксакаўшчына. З-за адсутнасці грашовых сродкаў раённы вузел сувязі не змог у поўным аб'ёме аднавіць радыёкропкі ва ўсіх населеных пунктах саўгаса. Цяпер Мінскі раённы вузел сувязі прыняў рашэнне аб аднаўленні сеткавага радыёвяшчання ў тых вёсках, дзе жыве больш за 50 сем'яў. У в. Аксакаўшчына плануецца гэтую работу зрабіць у гэтым годзе.

2) Тэлефанізацыя в. Аксакаўшчына ў бліжэйшы час не прадугледжана з-за адсутнасці сродкаў.

У в. Аксакаўшчына ёсць два кватэрныя тэлефоны і адзін на МТФ. Жыхары вёскі выкарыстоўваюць іх пры неабходнасці. Бліжэйшы тэлефон ад дома гр. Палюховіча А.В. знаходзіцца за 150 м, у доме гр. Грэчынскага.

3) На тэрыторыі саўгаса імя Энгельса, у састаў якога і ўваходзіць в. Аксакаўшчына, працуюць чатыры грамадскія лазні: у цэнтры саўгаса — п. Трэскаўшчына, санаторый «Світанак» — п. Трэскаўшчына, піянерлагеры «Арляня» — в. Звянячы, клінікі НДІ медыцынскай радыялогіі — п. Аксакаўшчына, а таксама 68 лазняў, якія знаходзяцца ва ўласнасці грамадзян, у тым ліку ў в. Аксакаўшчына — 9. Акрамя гэтага, саўгас імя Энгельса мае магчымасць падвозіць насельніцтва, якое жыве на яго тэрыторыі, у лазню два разы на месяц па іх заяўках.

4) Водаправодная сетка ў в. Аксакаўшчына парушана па прычыне размарожвання водазаборных калонак з-за таго, што жыхарамі гэтай вёскі яны не былі ўцеплены на зімовы перыяд. Гэта ў пэўнай меры стварала цяжкасці ў забеспячэнні вадой. З кіраўніцтвам саўгаса імя Энгельса дасягнута дамоўленасць аб рамонце водаправода пасля адтайвання грунту, а таксама распрацоўцы сістэмы грашовых збораў з водакарыстальнікаў для абслугоўвання водаправода.

Цяпер водазабеспячэнне в. Аксакаўшчына вядзецца з двух шахтных калодзежаў і МТФ «Аксакаўшчына».

Н. ГЕРАСІМАЎ,
старшыня Савета Мінскага раённага выканаўчага камітэта.

Так атрымалася, што я адна выхоўваю дваіх дзяцей ва ўзросце 9 і 2,5 гадоў. Малодшая дачка — інвалід з дзяцінства, за ёй патрэбен пастаянны догляд. Звыш двух гадоў я не магу ўстанавіць тэлефон, хаця і маю права на пазачарговую ўстаноўку. Выклікаць урача, звязацца з аптэкай, родзічамі ператвараецца ў праблему. Звярталася я ў Міністэрства сувязі і інфарматыкі, была на прыёме ў АТС, але ўсё заканчваецца абяцаннямі...

Е. СЯМЁНАВА,
г. Мінск.

На АТС-57, якая абслугоўвае раён месца жыхарства заяўніцы, няма ніводнага свабоднага нумара. Па гэтай прычыне па дому 86, вул. Прытыцкага не задаволены яшчэ тры заявы грамадзян, якія карыстаюцца правам нечарговай устаноўкі тэлефона, у тым ліку ад інваліда II групы.

Для задавальнення заявы Е.В. Сямёнавай Мінскай гарадской тэлефоннай сеткай была выяўлена тэхнічная магчымасць, і ў верасні 1995 года ёй устаноўлены «аднабаковы» тэлефон з выкарыстаннем таксафоннага нумара.

За кошт вызвалення нумароў ад руху абанентаў «аднабаковы» тэлефон будзе пераключаны на асноўны на працягу III квартала гэтага года.

У. ГАНЧАРЭНКА,
міністр сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь.

Год назад пры выкананні службовых абавязкаў на Смалявіцкай бройлернай фабрыцы загінуў мой муж. У мяне засталося двое дзяцей дашкольнага ўзросту. Мы маем вельмі вялікую патрэбу ў жыллі. На пахаванні мужа адміністрацыя птушкафабрыкі абяцала ў бліжэйшы час забяспечыць жыллём. Прайшоў год. Засталіся адны абяцанні.

Таццяна СМАЛЯР,
Смалявіцкі раён, пасёлак Чарніцкі.

У ходзе праверкі заявы ўстаноўлена, што муж Т. Смаляр працаваў з кастрычніка 1983 года на Смалявіцкай бройлернай птушкафабрыцы. Яго сям'я ў саставе 4 чал. (ён, жонка і двое дзяцей) жыла ў маці ў пас. Чарніцкім. На ўліку для паляпшэння жыллёвых умоў не стаяў. 19 студзеня 1995 года муж заяўніцы пры выкананні службовых абавязкаў загінуў.

Усе расходы на пахаванне былі аплачаны птушкафабрыкай. Згодна з існуючым заканадаўствам птушкафабрыка таксама выплачвае дапамогу на дзяцей і жонку. Пасля смерці мужа Т. Смаляр звярнулася з заявай да дырэктара птушкафабрыкі І. Мікуліча аб прадастаўленні кватэры. Заяўніцы прапанавана прадставіць неабходныя дакументы для пастаноўкі на ўлік. Пытанне аб выдзяленні жылля сям'і Смаляр будзе разгледжана пры здачы ў эксплуатацыю чатырохкватэрнага дома, калі пасля яго засялення вызваліцца 2- пакаёвая кватэра.

Гэтае пытанне знаходзіцца на кантролі Смалявіцкага райвыканкома.

П. ПЁТУХ,
старшыня Мінскага абласнога выканаўчага камітэта.

У ліпені 1992 года нашаму прадпрыемству «Энергатэхсервіс» (г.п. Заслаўе) быў выдзелены аўтамабіль «Масквіч». У адпаведнасці з чаргой ён належаў мне. Прадпрыемства прадаставіла мне пазыку — 424.280 рублёў, якую пералічылі на рахунак Беларускага сервісна-гандлёвага прадпрыемства «Масквіч». Аднак аўтамашыну я так і не атрымаў. Больш таго, пачалася валакіта адносна вяртання мне грошай. Толькі ў сакавіку 1993 года БСГП «Масквіч» пералічыла «Энергатэхсервісу» тыя ж 424.280 рублёў — без выплаты кампенсацыі. Але ж яшчэ ў лістападзе 1992-га я поўнасцю пагасіў пазыку. Звярнуўся ў суд, мае патрабаванні былі прызнаны законнымі. Аднак пасля працяглай валакіты ў студзені 1995 года ў іску на атрыманне машыны мне ўсё ж адмовілі. Умяшаўся Мінскі гарадскі суд, і яго калегія абавязала БСГП «Масквіч» выплаціць мне звыш 80 мільёнаў рублёў. Але прадпрыемства абскардзіла гэта рашэнне ў Вярхоўным судзе, які адмяніў усе рашэнні — і гарадскога, і Цэнтральнага судоў Мінска, не ўказаўшы, што мне рабіць далей. Да сённяшняга дня мне не аддалі ні грошы, ні машыну.

Уладзімір ХАНАНЗОН,
г. Мінск.

Пракуратурай Рэспублікі Беларусь па скарзе У. Хананзона праверана законнасць судовых рашэнняў па яго іску да Беларускага сервісна-гандлёвага прадпрыемства «Масквіч» аб прымусу да выканання дагавора куплі-продажу аўтамабіля.

З матэрыялаў справы бачна, што У. Хананзон у іскавай заяве ўказаў, што рашэннем Заслаўскага гарвыканкома ад 23 ліпеня 1992 года яму выдзелены аўтамабіль «Масквіч-21412-01» у кошт рыначнага фонду легкавых аўтамабіляў 1992 года. На падставе рахунка-фактуры № 321 ад 01.09.92 за кошт выдзеленай яму пазыкі НПКО «Энергатэхсервіс», дзе ён працаваў, 7 верасня 1992 года пералічыла 424.280 руб. перадаплаты за аўтамабіль на рахунак БСГП «Масквіч». Выдзеленую яму пазыку ён у лістападзе 1992 года пагасіў. Нягледзячы на пералічэнне грошай БСГП «Масквіч» аўтамабіль яму не перадаў, а грошы не вярнуў, таму ісцец прасіў суд абавязаць адказчыка выканаць дагавор куплі-продажу аўтамабіля па цэнах 1992 года.

Рашэннем суда Цэнтральнага раёна г. Мінска ад 19 студзеня 1995 года ў задавальненні патрабавання У. Хананзону адмоўлена.

Рашэнне суда з'яўляецца законным і абгрунтаваным.

У адпаведнасці з арт. 158 ГК Рэспублікі Беларусь дагавор лічыцца заключаным, калі паміж бакамі, у патрэбнай у адпаведным выпадку форме, дасягнута пагадненне па ўсіх істотных яго пунктах. Істотнымі з'яўляюцца тыя пункты дагавора, якія прызнаны такімі па закону ці неабходныя для дагавора гэтага віду, а таксама тыя пункты, адносна якіх па заяве аднаго з бакоў павінна быць дасягнута пагадненне.

Як устаноўлена судом, пасля пералічэння на рахунак БСГП «Масквіч» у парадку перадаплаты за У. Хананзона 424.280 рублёў у адрас прадпрыемства паступіла 16 аўтамабіляў па цане завода-вытворцы — 1.264.965 руб. З тлумачэнняў у судзе прадстаўніка адказчыка бачна, што У. Хананзону прапаноўвалася ўнесці розніцу паміж фактычным коштам аўтамабіля і раней пералічанай ім сумы, ад чаго ён адмовіўся.

Паколькі паміж бакамі не было дасягнута дамоўленасці па адным з пунктаў дагавора — цане прадаваемай рэчы, суд абгрунтавана прыйшоў да высновы, што паміж імі не быў заключаны дагавор куплі-продажу аўтамабіля. У сувязі з гэтым судом правільна адмоўлена У. Хананзону ў іску аб прымусу БСГП «Масквіч» перадаць яму аўтамабіль.

Дадатковым рашэнем суда Цэнтральнага раёна ад 3 мая 1995 года з БСГП «Масквіч» на карысць У. Хананзона спагнана 17.023.296 руб. у лік вяртання ўнесеных істцом раней 424280 руб. з улікам інфляцыі.

Пастановай судовай калегіі па грамадзянскіх справах Мінскага гарадскога суда ад 1 чэрвеня 1995 года ўказанае рашэнне зменена і на карысць У. Хананзона спагнана 83.404.338 руб.

Гэтыя судовыя пастановы адменены судовай калегіяй па грамадзянскіх справах Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь (пастанова ад 11 верасня 1995 года), таму што прыняты з парушэннем патрабаванняў закона.

Дадатковае рашэнне ад 3 мая 1995 год вынесена судом Цэнтральнага раёна пасля заканчэння тэрміну (адзін месяц) устаноўленага арт. 198 ГПК Рэспублікі Беларусь. Акрамя таго, у судовым пасяджэнні 19 студзеня 1995 года абмяркоўвалася толькі пытанне, звязанае з наяўнасцю ці адсутнасцю паміж бакамі дагавора куплі-продажу аўтамабіля. Пытанне аб нанясенні істцу ўрону невяртаннем грошай не даследавалася, такога патрабавання У. Хананзон не заяўляў і ў судовым пасяджэнні патрабаваў толькі перадачы яму аўтамабіля. Таму, на падставе арт. 198 ГПК, суд не меў права выносіць па гэтаму пытанню дадатковае рашэнне.

Суд касацыйнай інстанцыі, у парушэнне п. 4 арт. 281 ГПК Рэспублікі Беларусь, змяніўшы рашэнне раённага суда і спагнаўшы на карысць істца больш як 83 млн. руб., пераацаніў вывады суда першай інстанцыі.

З улікам выкладзенага падстаў для прынясення пратэсту па справе няма.

Цяпер У. Хананзон мае права звярнуцца ў суд з іскам аб вяртанні ўнесенай ім сумы на набыццё аўтамабіля.

У адпаведнасці з арт. 2 Закона «Аб дзяржаўнай пошліне» з наглядных скаргаў на судовыя пастановы, што падаюцца ў органы пракуратуры, спаганяецца дзяржаўная пошліна. Паколькі скарга У. Хананзона дзяржаўнай пошлінай не аплачана, адказ заяўніку не даваўся.

В. КАПІТАН,
Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь.

Такім чынам, практычна ўсе пісьмы, звароты па тэлефоне да Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Сямёна Шарэцкага разгледжаны, а ўзнятыя ў іх пытанні і праблемы — вырашаны. Вядома, не ўсе чытачы «Звязды» застануцца задаволенымі іх вынікамі. Аднак, на нашу думку, пры разглядзе скаргаў і заяў праяўлены максімум аб'ектыўнасці, увагі. Мы лічым: эфект атрыманы высокі.

А сёння, 29 сакавіка, Сямён Георгіевіч зноў наведае рэдакцыю нашай газеты. Чарговая «прамая лінія» з ім пачнецца з 14 гадзін. Тэлефануйце: 32-38-21, 32-38-92.

Анатоль МЯСНІКОЎ.

ПАВЕДАМЛЯЕ МІНСТАТ

Найбольш агульныя паказчыкі сацыяльна-эканамічнага развіцця за два месяцы

Аб'ём валавога ўнутранага прадукту склаў за два месяцы 22.070 мільярдаў рублёў, яго фізічны аб'ём адносна адпаведнага перыяду мінулага года скараціўся на 8 працэнтаў.

Вытворчасць прадукцыі прамысловасці склала 93 працэнты да мінулагодняга ўзроўню. З прыростам да гэтага ўзроўню адпрацавалі чорная металургія, хімічная і нафтахімічная прамысловасць, паліўная прамысловасць, электраэнергетыка; самы нізкі паказчык — у лёгкай прамысловасці (73,3 працэнта).

Выпуск тавараў народнага спажывання зменшыўся на 16,6 працэнта.

Цэладзённыя страты рабочага часу ў прамысловасці ў студзенілютым склалі 5,2 мільёна чалавека-дзён, іх доля ў агульным каляндарным фондзе рабочага часу — 8,7 працэнта.

Вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі ў гаспадарках усіх катэгорый знізілася на 6 працэнтаў.

Аб'ём знешняга гандлю за студзень склаў 9575 мільярдаў беларускіх рублёў (832,7 мільёна долараў), сальда — адмоўнае ў суме 2283 мільярды рублёў (198,7 мільёна долараў), пры гэтым сальда адмоўнае як з краінамі СНД — 115,1 мільёна долараў, так і з краінамі далёкага замежжа — 83,6 мільёна долараў (у апошнім выпадку плюс змяніўся на мінус упершыню пасля даволі працяглага часу, да гэтага ў гандлі з краінамі далёкага замежжа існавала ўстойлівае дадатнае сальда). У таварнай структуры экспарту доля мінеральных угнаенняў склала 16,6 працэнта ўсяго аб'ёму, машын і абсталявання — 13,5, тэкстылю і тэкстыльных вырабаў — 13,1, сродкаў наземнага і паветранага транспарту — 11,9, прадукцыі хімічнай прамысловасці і звязаных з ёю галін — 8,6 працэнта. У агульным аб'ёме імпарту 40,5 працэнта — доля мінеральных прадуктаў.

Рэнтабельнасць галін эканомікі склала ў студзені 5,5 працэнта (найбольш нізкая за апошні час, пры гэтым у студзені мінулага года яна была роўная 12,3). Самая нізкая рэнтабельнасць — у будаўніцтве (1,8 працэнта), сувязі (2,6), забеспячэнні і збыце (3,4 працэнта). Вышэй, чым у сярэднім па прамысловасці, рэнтабельнасць на прадпрыемствах рыбнай прамысловасці, лесанарыхтоўчай, электратэхнічнай і некаторых іншых. Па стану на 1 лютага было 2681 стратнае прадпрыемства, або 30,8 працэнта ад абследаванай колькасці прадпрыемстваў, сума страт — 628 мільярдаў рублёў.

Дэбіторская запазычанасць у цэлым па рэспубліцы на 1 лютага склала 49,8 трыльёна рублёў, крэдыторская — 65,9 трыльёна. Прычым у агульнай структуры дэбіторскай і крэдыторскай запазычанасці за тавары, работы, паслугі — унутрырэспубліканская дэбіторская і крэдыторская запазычанасць склала, адпаведна, 88,5 і 77,2 працэнта (гэта значыць, што механізм плацяжоў і ў цэлым гаспадарчых сувязей не спрацоўвае ў першую чаргу на ўнутрырэспубліканскім узроўні).

На 1 лютага крэдыторская запазычанасць калгасаў і саўгасаў склала 3553,3 мільярда рублёў, дэбіторская — 1178,8 мільярда.

Крэдытныя ўкладанні ў эканоміку на 1 лютага дасягнулі 9 трыльёнаў рублёў і ўзраслі за студзень на 2,7 працэнта.

У разліку на душу насельніцтва грашовыя даходы ў лютым склалі 791 тысячу рублёў; па ацэнцы, сярэдняя заработная плата ў лютым роўная 980 тысячам рублёў. Грашовыя даходы насельніцтва ў лютым адносна студзеня павялічыліся на 13 працэнтаў, сярэдняя заработная плата — на 3 працэнты, рост індэкса спажывецкіх цэн у лютым адносна студзеня склаў 4 працэнты (паводле даных Міністэрства працы, разліковы мінімальны спажывецкі бюджэт у сям'і з чатырох чалавек, у сярэднім на аднаго чалавека, складае цяпер 1 015 373 рублі).

За студзень-люты аб'ём рэалізаваных тавараў і паслуг склаў 96 працэнтаў. Пры гэтым абарот харчовых тавараў (па афіцыйна ўліčаных прадпрыемствах рознічнага гандлю і грамадскага харчавання) зменшыўся на 3 працэнты, нехарчовых — на 29 працэнтаў, што сведчыць аб ранейшай тэндэнцыі павелічэння долі расходаў насельніцтва ў іх агульнай структуры на прадукты харчавання.

У студзені-лютым прадпрыемствамі і арганізацыямі ўсіх формаў уласнасці здадзены ў эксплуатацыю жылыя дамы агульнай плошчай 62,2 тысячы квадратных метраў супраць 43,3 тысячы ў студзені-лютым мінулага. Гэта складае 2 працэнты ад прагназіруемага ўводу жылля.

Колькасць афіцыйна зарэгістраваных беспрацоўных у працэнтах да эканамічна актыўнага насельніцтва — 3,3.

У КАБІНЕЦЕ МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

На чарговым пасяджэнні калегіі Кабінета Міністраў, якое праходзіла пад старшынствам намесніка прэм'ер-міністра Сяргея Лінга, разгледжаны праект Нацыянальнай праграмы прыцягнення інвестыцый у эканоміку Рэспублікі Беларусь. Неабходнасць такой праграмы абгрунтавана ў адной з пастаноў Кабінета Міністраў яшчэ ў чэрвені мінулага года, паколькі інвестыцыйная сфера — матэрыяльная аснова працэсу ўзнаўлення грамадскага прадукту — у найбольшай меры адчула ўздзеянне негатыўных працэсаў у эканоміцы. Спад інвестыцыйнай дзейнасці, як канстатавалі распрацоўшчыкі праграмы, аказаўся больш глыбокім, чым зніжэнне вытворчасці. У параўнанні з 1990 годам сумарныя інвестыцыі ў эканоміку рэспублікі зменшыліся ў сем разоў. Гэта, як вынік, прывяло да росту аб'ёмаў незавершанага будаўніцтва. Цяпер рэестр «незавяршонкі» ўключае звыш 11 тысяч аб'ектаў вытворчага прызначэння, прыпынена або законсервавана будаўніцтва яшчэ трох тысяч аб'ектаў. Аўтары праграмы вымушаны былі канстатаваць, што інвестыцыйны крызіс прыняў такі характар, пры далейшым развіцці якога можна прыйсці да неабарачальнага спаду вытворчасці.

Аўтары праекта праграмы прапанавалі комплекс мераў, накіраваных на павелічэнне прытоку ўкладанняў у беларускую эканоміку для пераадолення яе крызісу і структурнай перабудовы. Размова ідзе аб удасканаленні нарматыўнай базы ў сферы інвестыцыйнай дзейнасці і прывядзенні яе ў адпаведнасць з міжнароднымі стандартамі, стварэнні ўмоў, пры якіх прадпрыемствы самі змогуць накопліваць інвестыцыйныя рэсурсы, забеспячэнні прыросту нацыянальнага капіталу дзякуючы супрацоўніцтву дзяржаўнага і прыватнага сектараў эканомікі, інтэграцыі банкаўскага і прамысловага капіталаў, зніжэнні кошту крэдытных рэсурсаў, развіцці рынку каштоўных папер, сеткі інвестыцыйных і іншых спецыялізаваных банкаў, страхавых, фінансавых, лізінгавых, траставых фондаў, прыцягненні замежнага капіталу ў выглядзе прамых укладанняў, вяртанні вывезеных з рэспублікі капіталаў...

Адбылося грунтоўнае абмеркаванне праекта, у якім прынялі удзел віцэ-прэм'еры, міністры, юрысты, прадстаўнікі Адміністрацыі Прэзідэнта, банкаў. Работу над праграмай вырашана прадоўжыць, затым унесці яе на зацвярджэнне Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь.

На пасяджэнні калегіі ўрада абмеркаваны таксама праекты часовых статутаў Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь: Статута ўнутранай службы, Статута гарнізоннай і вартавой службы, Дысцыплінарнага статута. Цяпер беларускія ваеннаслужачыя жывуць і дзейнічаюць па статутах, якія дасталіся ім ад Савецкай Арміі. Многія іх палажэнні ўстарэлі і нават уступаюць у супярэчанне з заканадаўствам рэспублікі. Новыя статуты павінны зацвярджацца Вярхоўным Саветам. Аднак гэты працэс патрабуе значнага адрэзку часу, а армія не можа жыць без сваіх унутраных законаў. Таму вырашана, што будзе правільным вынесці на зацвярджэнне Прэзідэнта часовыя агульнавайсковыя статуты, затым ва ўстаноўленым парадку дабівацца іх зацвярджэння ў парламенце.

Праекты прапанаваных агульнавайсковых статутаў адобраны калегіяй Кабінета Міністраў. Іх дзеянне пасля зацвярджэння Прэзідэнтам будзе распаўсюджана на ўнутраныя, пагранічныя, чыгуначныя войскі, войскі КДБ і іншыя вайсковыя фарміраванні, створаныя ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Калегія Кабінета Міністраў адобрыла таксама праект закона аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон аб індэксацыі даходаў насельніцтва з улікам інфляцыі. У ім прадугледжваецца, што індэксацыя даходаў, атрымліваемых з бюджэтных крыніц, будзе ажыццяўляцца ўрадам шляхам павышэння мінімальнай зарплаты і ставак першага разраду. Гасразліковыя прадпрыемствы страты ад інфляцыі будуць кампенсаваць за кошт сваіх сродкаў на падставах, прадугледжаных калектыўнымі дагаворамі.

БЕЛТА.

НА РАДЗІМУ БАЙКАПІСЦА — СА СВАІМІ БАЙКАМІ

30 сакавіка ў г. п. Узда будзе праходзіць заключны тур Першага нацыянальнага фестывалю беларускай байкі.

Фестываль будзе самым вясёлым і значным мерапрыемствам з прымеркаваных да 100-гадовага юбілею караля беларускай байкі — Кандрата Крапівы. Ужо былі праведзены адборачныя рэгіянальныя туры фестывалю ва ўсіх раёнах Мінскай вобласці, а ў суботу іх пераможцы збяруцца на Уздзеншчыне, на радзіме пісьменніка, каб паспрачацца за званне лаўрэата.

Высветліць некаторыя падрабязнасці маючага адбыцца свята мне дапамагла загадчык адзела культуры Уздзенскага райвыканкома Ганна Міхальчук.

За званне лаўрэата будуць змагацца індывідуальныя чытальнікі баек, выканаўцы жартоўных танцаў і гульнёвых праграм, інтэрмедый і сцэнак, песень па матывах беларускіх баек. Мяркуецца правесці выстаўкі лепшых рэгіянальных мастакоў, дзіцячых малюнкаў, печываў, выставу-продаж вырабаў дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. Усе экспанаты гэтых паказаў будуць прысвечаны, вядома ж, сюжэтам ці персанажам беларускіх баек.

Асаблівая ўвага будзе ўдзелена конкурсу народнай байкі. У літаратурнай гасцёўні за права звацца лаўрэатам будуць спаборнічаць лепшыя байкапісцы вобласці.

Удзельнікі свята наведаюць вёску Нізок, у якой нарадзіўся Крапіва. На школе будзе адкрыта мемарыяльная дошка, а ў яе будынку — музей. Памятная дошка з'явіцца таксама ва Уздзе, на вуліцы, названай у гонар пісьменніка, а ў школе, названай яго імем — самай вялікай у гарадскім пасёлку, — адкрыецца экспазіцыя «Жыццё і творчасць К.Крапівы».

Маленькіх жыхароў Узды далучаць да народнай байкі выступленні лялечных тэатраў.

Карацей, у суботу ў Уздзе будзе весела і шумна. Галоўнае, каб яшчэ было суха і сонечна: фестываль будзе праводзіцца пад адкрытым небам.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

ПАГЛЯДЗІЦЕ НА НЕБА!

Гэты здымак нябеснай госці — каметы Хіакутаке (Хіакутаке-2), адкрытай ў свой час японскімі вучонымі, атрыманы ў абсерваторыі сярэдняй школы № 2 г. Наваполацка. Настаўнік астраноміі Аляксандрр Радзюшкін і яго выхаванцы сфатаграфавалі камету тады, калі яна была бліжэй за ўсё да Зямлі: 24 сакавіка гэтая адлегласць вымяралася «ўсяго» 15 мільёнамі кіламетраў.

Цікава, што даўжыня каметнага «хваста» — каля 6 мільёнаў кіламетраў!

Светлыя штрышкі — гэта зоркі, на фоне якіх так хутка рухаецца камета. Праўда, цікава?

Яна і зараз адкрыта для вачэй дапытлівых людзей, наша нябесная госця. Да 30 сакавіка ад крайніх зорак «ручкі» каўша Вялікай Мядзведзіцы яна перамесціцца ў сузор'е Малой Мядзведзіцы. Потым камета крышку паблякне, хоць уважлівыя назіральнікі яе заўважаць. Астраном-аматар Іван Міхайлавіч Сяргей з Маладзечна нам з вамі гарантуе: другі спрыяльны для назірання каметы перыяд пачнецца з 20 красавіка і працягнецца да некалькіх першых дзён у маі. Яна будзе выдатна бачна пасля заходу Сонца ў паўночна-заходнім сектары неба — спачатку ў сузор'і Персея, затым «пяройдзе» ў сузор'е Авена.

Кар. «Звязды».

«КРЫШТАЛЬНАЯ ПАЎЛІНКА» ЗНАЙШЛА ГАСПАДЫНЮ

27 сакавіка ўсе, хто мае дачыненне да рампы, глядзельнай залы, куліс — карацей, да тэатра, адзначылі разам са сваімі калегамі ва ўсім свеце Міжнародны дзень тэатра. З нагоды гэтага свята ў Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Янкі Купалы адбылася ўрачыстая вечарына.

Традыцыйна ў гэты святочны вечар былі ўручаны прызы Міністэрства культуры і саюза тэатральных дзеячаў па выніках мінулага тэатральнага сезона.

Галоўны прыз — «Крыштальную Паўлінку» — атрымала народная артыстка СССР Аляксандра Клімава. У мінулыя сезоны гэты знак найвышэйшага акцёрскага майстэрства атрымалі Стафанія Станюта, Расціслаў Янкоўскі, Зінаіда Канапелька, Наталля Гайда.

Прыз надзеі — «Крыштальную кветку» — атрымаў малады акцёр эксперыментальнай творчай лабараторыі «Вольная сцэна» Алег Гарбуз за выкананне ролі Рычарда ў спектаклі «Рычард III».

Пяць бронзавых статуэтак «Натхненне» таксама знайшлі сваіх гаспадароў. Хоць выглядалі прызы знешне абсалютна аднолькава, кожны з іх насіў імя нейкага вядомага тэатральнага дзеяча. Прэмію імя Ларысы Александроўскай атрымала група артыстаў балета за стварэнне спектакля на музыку Андрэя Мдзівані «Страсці». Прэмія імя Я. Міровіча была прысуджана кіраўніку балетнай трупы ДАВТ Валянціну Елізар'еву. Ігару Забару, артысту Альтэрнатыўнага тэатра, дасталася прэмія імя Ігната Буйніцкага, прэмію імя Лазарэўскай атрымаў малады рэжысёр тэатра юнага гледача Юрый Бута, а прэмію імя Кандрата Крапівы — прафесар універсітэта культуры Юлія Чурко. А вось астатнія два прызы — «Крыштальныя Кароны» — былі ўручаны спонсарамі, ці, як іх прынята называць у артыстычным коле, мецэнатам — Беларускаму аддзяленню фонду Сораса і дырэктару вытворча-камерцыйнай фірмы «Ю. А.» Аляксандру Мураўёву.

Уручалі прызы вядомыя на ўсю краіну людзі, сярод якіх былі міністр культуры Аляксандр Сасноўскі, старшыня Саюза тэатральных дзеячаў Аляксей Дударау, артысты Наталля Гайда, Марыя Захарэвіч, Тамара Кніжнікава, Віктар Лебедзеў.

Акрамя традыцыйных прызоў, карпарацыя «Дайнова» сумесна з фірмай «Філіпс» уручыла свае падарункі пяці маладым акцёрам Купалаўскага тэатра.

Пасля ўрачыстай часткі прадстаўнікі ўсіх буйных тэатраў сталіцы парадавалі гледачоў сваімі выступленнямі.

На працягу ўсёй праграмы яе вядучыя, артысты Купалаўскага Зоя Белахвосцік і Алесь Лабуш з'яўляліся на сцэне ў розных вобразах, жартаўлівымі дыялогамі ўносячы ажыўленне ў залу.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

У ГРОДЗЕНСКІМ ЗААПАРКУ ЗАБІЛІ ЯГУАРА

Дзесяцігадовага ягуара, занесенага ў Чырвоную кнігу, адзінага ў Гродзенскім заапарку ды і, напэўна, у краіне забілі ў ноч з мінулай нядзелі на панядзелак.

Два варвары пералезлі цераз агароджу на тэрыторыю, распілавалі нажовачным палатном замок і, трапіўшы ў «хату» да прыгажуна, застрэлілі яго. Потым злачынцы пацягнулі сваю ахвяру да агароджы (відаць, спатрэбілася ім шкура), аднак, сутыкнуўшыся з вартаўніком, кінулі ягуара і далі драпака. Такога вандалізму за 25 гадоў работы ў заапарку яго дырэктар Ада Пятрова яшчэ не бачыла. Міліцыя ўзбудзіла крымінальную справу.

Такім чынам, не ўсе гадаванцы заапарка дачакаюцца сёлетняй паводкі. Паводле слоў Ады Іванаўны, іх эвакуацыі з пастаяннага месца жыхарства, аб магчымасці якой пісалі многія газеты (у тым ліку і «Звязда») пасля прэс-канферэнцыі кіраўніцтва аддзела Гродзенскага аблвыканкома па надзвычайных сітуацыях, не прадбачыцца. Усё падрыхтавана для таго, каб абысціся без гэтага. У прыватнасці, з тэрыторыі заапарка вывезены снег, прачышчана труба, каб быў нармальны сцёк вады з тутэйшага вадаёма. З дапамогай паддону на большую вышыню падняты клеткі з птушкамі, некаторыя насельнікі заапарка пераведзены ў іншыя памяшканні, дзе ім не будзе пагражаць паводка.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Вячаслаў КЕБІЧ: «КРЫХУ ПРЫКРА І ЗАЙЗДРОСНА»

Тэма інтэграцыі Беларусі і Расіі не новая, яна выкарыстоўвалася многімі беларускімі палітыкамі. Як вядома, напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў у нашай краіне найбольш актыўна ў гэтым накірунку дзейнічаў былы прэм'ер-міністр Вячаслаў Кебіч. Аднойчы ён нават назваў аб'яднанне двух народаў сваёй жыццёвай мэтай. Пасля выступлення ў парламенце Прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі, якое было прысвечана ходу інтэграцыйных працэсаў паміж Беларуссю і Расіяй, наш карэспандэнт задаў некалькі пытанняў дэпутату Вячаславу Кебічу.

— Мяркуемае падпісанне саюзнага дагавора можна лічыць рэалізацыяй і вашых даўніх планаў?

— Не поўнасцю. Бо ў мой час размова ішла аб больш шырокай інтэграцыі, якая прадугледжвала нават аб'яднанне грашовых сістэм.

— Вам не крыўдна, што іншыя рэалізуюць тое, да чаго нямала сіл прыклалі і вы?

— Асаблівай крыўды няма, хіба што прыкра крыху, ды яшчэ, можа, зайздросна, бо я нямала зрабіў, каб збылося тое, што мы бачым сёння.

— Апошнім часам вам не паступалі запрашэнні з боку выканаўчай улады?

— Не. Я ўжо не раз выказваў свае думкі наконт гэтага: так, я не магу сёння выкарыстаць поўнасцю ўсе свае магчымасці, напрацоўкі, сувязі і вопыт на карысць Рэспублікі Беларусь. Як ні прыкра, мяне не запрашаюць.

— А ў чым прычына?

— Я мяркую, у неёўрапейскім падыходзе нашых сённяшніх уладаў да выкарыстання прафесіяналаў. Іх элементарна не цэняць. Напрыклад, былых прэзідэнтаў ЗША заўсёды выкарыстоўваюць, прычым у вырашэнні вельмі важных дзяржаўных праблем. У нас такія падыходы не ў модзе. У нас «былыя» — гэта значыць «дрэнныя». І забываецца адначасова тое, што сённяшнія «добрыя» праз нейкі час стануць «былымі». І яны трапяць у такое ж становішча.

— А якія захады вы сёння робіце для рэалізацыі сваёй даўняй мэты як дэпутат, як прэзідэнт гандлёва-фінансавага саюза?

— Я працягваю працаваць на карысць эканамічнага дабрабыту нашай краіны, наколькі магчыма развіваючы эканамічныя сувязі паміж нашымі краінамі. Што датычыцца канкрэтных спраў, то зусім свежы прыклад. Нам удалося знайсці ў Расіі пастаянных пакупнікоў бабруйскай мэблі. Мы завязваем новыя кантакты, забяспечваем сыравінай, матэрыяламі шэраг нашых прадпрыемстваў.

— Як вы ацэньваеце заключаемы саюзны дагавор з Расіяй?

— Вы заўважылі, што Аляксандр Лукашэнка сказаў, маўляў, гэта рамачны дагавор. А што гэта значыць? Рамачны дагавор — гэта дамова аб намерах, якую яшчэ трэба будзе напаўняць канкрэтным зместам.

— Як вы мяркуеце, ці не чакае сённяшнія ініцыятывы такі ж лёс, як і дагавор аб аб'яднанні грашовых сістэм, аўтарам якога былі вы?

— Справа ў тым, што зараз і ў Беларусі, і ў Расіі існуюць моцныя палітычныя сілы, якія паспрабуюць зрабіць усё, каб гэты дагавор не працаваў.

— Наколькі моцныя гэтыя сілы?

— Гэта вельмі сур'ёзна. Яны не пабаяцца выкарыстаць нават самы магутны фінансавы ціск.

Гутарыў Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

Адбылася цырымонія афіцыйнага адкрыцця паслом ЗША ў Беларусі Кенетам Яловіцам і першым намеснікам начальніка Галоўнага штаба Узброеных Сіл РБ генерал-маёрам Валерыем Хацкевічам лабараторыі дыстанцыйнага зандзіравання і збору геаграфічнай інфармацыі. Гэтая лабараторыя ў комплексе з іншымі кампанентамі дазваляе дакладна вызначыць зоны таксічных і небяспечна заражаных месцаў на былых стратэгічных ваенных базах.

Адкрыццё лабараторыі з'яўляецца добрым прыкладам ваеннага супрацоўніцтва Рэспублікі Беларусь і ЗША.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

УКРАІНСКІ ПРЭМ'ЕР ЛІЧЫЦЬ, ШТО Ў ВЫПАДКУ ПАДПІСАННЯ САЮЗНАГА ДАГАВОРА ПАМІЖ БЕЛАРУССЮ І РАСІЯЙ УКРАІНА ПАВІННА БЫЦЬ ГАТОВА ДА ЗМЯНЕННЯ АКЦЭНТАЎ У СВАЁЙ ЗНЕШНЯЙ ПАЛІТЫЦЫ

«Кожная дзяржава абірае свой знешнепалітычны курс самастойна, і гэта справа кіраўніцтва і народаў Расіі і Беларусі, якім шляхам ісці», — заявіў у інтэрв'ю журналістам прэм'ер-міністр Украіны Яўген Марчук, каменціруючы аб'яўленае падпісанне Саюзнага дагавора паміж Расіяй і Беларуссю. Ён падкрэсліў, што «курс Украіны вядомы і застаецца нязменным — інтэграцыя, эканамічнае супрацоўніцтва з Расіяй і Беларуссю».

Аднак украінскі прэм'ер-міністр адзначыў, што «Украіна не можа непасрэдна паўплываць на развіццё падзей, але яна павінна быць гатова да неабходнасці змянення акцэнтаў у сваёй знешняй палітыцы».

УНІАН-БелаПАН.

У СВЕЦЕ

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

● АБСЕ АБВІНАВАЦІЛА РАСІЙСКІХ ВАЙСКОЎЦАЎ

Арганізацыя па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе абвінавачвае федэральныя войскі ў Чачні ў сістэматычным прымяненні ўзброеных сіл супраць мірнага чачэнскага насельніцтва. Як адзначаецца ў дакладзе місіі АБСЕ ў Грозным, на працягу апошніх тыдняў расійскія войскі без разбору абстрэльваюць некаторыя чачэнскія паселішчы, у якіх знаходзяцца прыхільнікі Джахара Дудаева. Пры гэтым расійская армія выкарыстоўвае артылерыю, баявыя верталёты і ракеты. У дакладзе падкрэсліваецца, што такія дзеянні варта расцэньваць як вядзенне вайны супраць цывільнага насельніцтва. Місія АБСЕ таксама асудзіла байцоў Джахара Дудаева за захоп заложнікаў, узгадаўшы, што гэта з'яўляецца грубым парушэннем правоў чалавека.

● УСЁ ЖЫЦЦЁ І ЯШЧЭ 6 ГАДОЎ

Ізраільскі суд прызнаў Ігала Аміра вінаватым у забойстве прэм'ер-міністра Іцхака Рабіна і прысудзіў яго да пажыццёвага турэмнага зняволення. Адначасова Амір прысуджаны да 6 гадоў турмы за раненне супрацоўніка аховы прэм'ера. Амір прызнаў, што ён страляў у Іцхака Рабіна 4 лістапада мінулага года, але сцвярджаў, што ён не хацеў забіваць кіраўніка ўрада. Ён проста жадаў «перашкодзіць» яму працягваць мірны працэс на Блізкім Усходзе. У сваім заключным слове Амір зноў паспрабаваў апраўдаць свае дзеянні, сказаўшы, што ён забіў Рабіна дзеля дабрабыту народа Ізраіля.

● «ПАСЛАНЦЫ БОЖЫЯ» ЗАХАПІЛІ САМАЛЁТ

Трое грамадзян Саудаўскай Аравіі, што захапілі егіпецкі пасажырскі самалёт і прымусілі яго прызямліцца ў Лівіі, здаліся лівійскім уладам. На борце авіялайнера знаходзіліся больш як 140 чалавек, сярод якіх шмат іншаземцаў. Самалёт быў захоплены падчас пералёту ў Каір. Злачынцы патрабавалі сустрэчы з кіраўніком Лівіі Кадафі, заяўляючы, што яны маюць пасланне ад Бога, якое дазволіць вырашыць праблему блакады раёнаў палесцінскага самакіравання і праблему Судана.

● ЧАРНОБЫЛЬ НА БЛІЗКІМ УСХОДЗЕ?

Прэзідэнты Сірыі і Егіпта ў тэлефоннай размове абмеркавалі верагоднасць узнікнення пагрозы кшталту чарнобыльскай на Блізкім Усходзе. Небяспека зыходзіць ад ненадзейных атамных рэактараў ізраільскіх АЭС. У Сірыі і Егіпце складваецца своеасаблівы камітэт на ўзроўні Кабінета Міністраў. Мяркуецца, што ён увойдзе ў састаў міжнароднага камітэта па атамнай энергетыцы.

● ЗГВАЛТАВАНЫ АМЕРЫКАНСКІ ВАЙСКОВЕЦ

Два чэшскія вайскоўцы з саставу ўзброенага кантынгенту сіл ААН па падтрыманню міру ў Босніі абвінавачваюцца ў згвалтаванні вайскоўца-жанчыны з амерыканскага кантынгенту. Салдаты адмаўляюць факт згвалтавання і сведчаць, што ўсё адбылося па ўзаемнай згодзе. Чэшскі адвакат прыняў бок сваіх суайчыннікаў.

● ЗША ЎВЯЛІ НОВЫЯ РЭГІСТРАЦЫЙНЫЯ ДАКУМЕНТЫ

Урад Злучаных Штатаў пачаў шырокамаштабнае наступленне на вытворцаў і ўладальнікаў фальшывых дзяржаўных папер. Следам за абменам стодоларавых купюр Вашынгтон аб'явіў аб замене старых зялёных картак на дакумент новага ўзору. Працэдура абмену будзе праводзіцца пад наглядам Службы эміграцыі і натуралізацыі ЗША, якая і ўнесла гэту ідэю, сутыкнуўшыся з патокам фальшывых зялёных картак. У новым рэгістрацыйным дакуменце эмігрантаў будзе фатаграфія ўладальніка, адбітак яго пальцаў і подпіс. Акрамя таго, на новых зялёных картках будзе стаяць тэрмін іх дзеяння. Старая форма рэгістрацыйных дакументаў для іншаземцаў страціла сілу пасля 20 сакавіка 1996 года.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі» і радыё «101.2» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ.

Жыхар Лондана Пітэр Сміт вызначыў «кошт» памёршай жонкі.

А справа ў тым, што Пітэр зноў ажаніўся. Аднак другая жонка, на яго думку, не мае і палову тых якасцей, якімі валодала першая: не здольна яна справіцца з хатняй гаспадаркай і глядзець за садам. Пітэр падаў у суд на страхавую кампанію з патрабаваннем кампенсаваць страты, нанесеныя ў сувязі з дадатковымі расходамі. Суд разгледзеў прэтэнзіі істца і прысудзіў страхавой кампаніі выплачваць Пітэру штогод 25 тысяч фунтаў на зарплату кухарцы і садоўніку.

Экстра-Прэс

Прэс-цэнтр МУС паведаміў усім аддзяленням міліцыі, што за выяўленне падпольнага цэха па вытворчасці гарэлкі «Доўгань Хлебная» была выплачана 100 мільёнаў рублёў. Калі будзе выяўлена некалькі цахоў — 100 мільёнаў за кожны. Іронія гэтай вымушанай акцыі заключаецца ў тым, што менавіта гэта гарэлка здавалася найбольш абароненай ад падробак — пашпарт з пяццю ступенямі абароны, дадатковая імпартная этыкетка, нумар на кожнай бутэльцы...

«Известия»

Пад дамашні арышт трапіла брыгада дзіцячай «хуткай дапамогі» Індустрыяльнага раёна Пермі. Прыехаўшы па выкліку да дзіцяці, урачы вырашылі яго шпіталізаваць, але ні адна з бальніц, куды заяджала брыгада, не ўзяла малыша. Прыйшлося вярнуцца дадому. Усхваляваныя бацькі, запусціўшы ўрачоў з дзіцем у кватэру, зачынілі дзверы на замок і пасадзілі ля дзвярэй сабаку. Яны патрабавалі, каб медыкі дзяжурылі каля хворага ўсю ноч. Аднак, даведаўшыся, што такая брыгада на ўвесь раён адна, а хворых дзяцей шмат, бацькі злітаваліся і выпусцілі ўрачоў на волю.

ЕАН

ШКОЛА ВЫЖЫВАННЯ

ЯК НІ ДЗІЎНА, АЛЕ КАЛІ ХТО ДБАЕ, ТОЙ І МАЕ

«Прамысловасць кот за адну вячэру з'есць, і не падавіцца». Так можна сказаць прашу прабачэння пра аб'ёмы выпускаемай зараз некаторымі калектывамі Віцебшчыны прадукцыі. На камбінаце шаўковых тканін, напрыклад, яны склалі летась 7,7 працэнта ад ўзроўню 1990 года, у акцыянерным таварыстве «КІМ» — 16. Усяго па вобласці аб'ём вытворчасці прамысловай прадукцыі ўпаў на 55 працэнтаў, колькасць работнікаў знізілася на 20 працэнтаў. Здаецца, трэба і надалей пазбаўляцца ад «лішніх» людзей, але старшыня Віцебскага аблвыканкома Уладзімір Андрэйчанка забараніў далейшае скарачэнне работнікаў.

Прагучала гэта заява на пашыраным пасяджэнні аблвыканкома з удзелам прадстаўнікоў міністэрстваў, канцэрнаў і кіраўнікоў калектываў. Сапраўды, калі не спадзявацца на сябе, то тады на каго? Але там, дзе па-сапраўднаму шукаюць выйсце, яго знаходзяць... Так, як на Обальскім керамічным заводзе.

Год назад, калі прыняў прадпрыемства новы дырэктар— Мікалай Скамарохаў, яно прастойвала, «напрацаваўшы» 4 мільярды запазычанасці і штрафаў. Новы дырэктар не стаў ківаць на крызіс, а закасаў рукавы. І года не прайшло, а пра загублены дзесьці паміж Шумілінам і Полацкам завод загаварылі ў прэсе. Падставай паслужыла прызнанне ў Маскве, якое атрымалі обальцы за пастаўленую цэглу асаблівага колеру на рэканструкцыю знакамітых Васкрасенскіх варот. Прадпрыемства атрымала са сталіцы Расіі новыя заказы — на ўзнаўленне храма Хрыста-збавіцеля.

Расказваючы пра «эканамічны цуд», Мікалай Рыгоравіч пра апошнія факты неяк і не ўспомніў, гэтыя заказы вялікай ролі не адыгралі. Ды і цуда наогул не прызнаў, сказаў толькі, што новыя ўчасткі далі магчымасць прыняць на работу дадаткова 40 чалавек.

Спецыяльнага абпалу цэгла — не адзінае, што пачалі выпрабляць. Арганізавалі таксама выпуск дарожных пліт, нестандартнага абсталявання, кансольных ваганетак, рукавіц. Усё наяўнае абсталяванне запусцілі, яно пачало працаваць на папаўненне абаротных сродкаў. Адначасова распачалі рэканструкцыю цэха N 1, абнаўлялі асноўныя фонды. На гэта выдаткавалі летась 2 мільярды рублёў, але затое ўдвая зменшылі выпуск бракаванай прадукцыі. За год такім чынам удалося павысіць тэмпы росту на 122 працэнты. Сярэдні заробак працуючых склаў 1024 тысячы рублёў, прадпрыемства разлічылася з запазычанасцямі, і цяпер не дапускае іх ні па заробках, ні па электраэнергіі.

Асаблівую ўвагу ўдзяліў новы дырэктар аддзелу збыту, і ў лексікон обальцаў трывала ўвайшло новае тут слоўца «маркетынг». 11 спецыялістаў абноўленай службы дарэмна хлеб свой не елі. Обальская прадукцыя будтрэстам не ідзе, таму размяшчаць заказы даводзіцца самім. Ды і наогул, толькі 27 працэнтаў яе бяруць беларускія спажыўцы. Затое 11 абласцей Расійскай Федэрацыі сталі пастаяннымі партнёрамі обальцаў, па 150 адрасах адгружаецца чырвоная цэгла. Выношваюць тут новыя планы. На тэрыторыі прадпрыемства знаходзіцца бітумны завод, які даўно прастойвае. Пацікавіліся магчымым збытам, выявілі, што попыт ёсць. Вырашылі запусціць. Мяркуецца, што рэнтабельнасць вытворчасці дасягне 48 працэнтаў, чакаемы прыбытак — 4 млрд. рублёў.

Праўда, прыбытак «з'ядае» ўтрыманне пасёлка, і далёка не ўсё ўзнаўляе бюджэт, але не адмахваецца ад яго праблем адміністрацыя. Летась справілі 32 наваселлі, вядзецца і далей будаўніцтва жылля і грамадскай лазні — адзінай на ўвесь пасёлак. У заводскім магазіне адпускаюцца ў крэдыт па больш таннай цане тавары першай неабходнасці.

Вазьму на сябе смеласць сказаць: на Віцебшчыне ёсць у кожнай галіне свае скамарохавы. Нягледзячы на ўсе цяжкасці, на трэці прадпрыемстваў вобласці сёлета назіраецца тэндэнцыя да станоўчай дынамікі. Аблвыканком патрабуе гэтага ад усіх кіраўнікоў. Інакш, прабачце, іх чакаюць аргвывады. Да слова: за апошні час на 20 прадпрыемстваў вобласці прыйшлі новыя дырэктары, і амаль усюды гэта палепшыла становішча спраў.

Паліна АЛЯКСАНДРАВА.

АКЦЫЙ У АБМЕН НА ЧЭКІ ХОПІЦЬ ДАЛЁКА НЕ ЎСІМ

Становішча з чэкавай прыватызацыяй ў Беларусі апошнім часам нагадвае зацяжную зіму. Можа быць разам з першымі сонечнымі днямі наступіць адліга і ў галіне прыватызацыі? Хто ведае. А пакуль Міндзяржмаёмасць інфармуе не аб зусім станоўчых выніках.

ХТО АТРЫМАЕ ЧЭКІ?

Да сярэдзіны сакавіка ў камісіі па налічэнню чэкаў звярнулася 5,6 млн. чалавек. Паводле слоў начальніка ўпраўлення чэкавай прыватызацыі Зінаіды Шаўчэнка, збываюцца самыя сумныя прагнозы. Ужо цяпер зразумела, што ў краіне атрымаюць чэкі максімум 76 працэнтаў грамадзян, якія маюць на гэта права. Напомнім, што налічэнне чэкаў заканчваецца 30 красавіка (прыём заяў), а выдача чэкаў (сертыфікатаў) працягнецца да 1 ліпеня бягучага года. Але варта падкрэсліць, што падача заявы яшчэ не азначае аўтаматычнай выдачы чэкаў. Калі да 1 ліпеня не атрымаеце сертыфікат у ашчадбанку, ваша права на іх атрыманне застанецца толькі на паперы. З гэтым паказчыкам справы якраз не зусім добрыя. Па сертыфікаты звярнулася толькі 3,6 млн. чалавек. 2 млн. грамадзян, з тых, каму чэкі налічаны, не ідуць атрымліваць сертыфікаты.

ЯК ВЫКАРЫСТОЎВАЮЦЦА АТРЫМАНЫЯ ЧЭКІ?

Поўнасцю ці часткова выкарысталі свае чэкі 1,1 млн. грамадзян. Для параўнання: налічана 443 млн. чэкаў, атрымана на рукі 324 млн., а ў цэлым уцягнута ў працэс абарачэння не больш як 100 млн. чэкаў. З іх 16 млн. былі пераафармлены іншым асобам (пакуль не выкарыстаны). У аплату маёмасці пры прыватызацыі ўнесена 25,7 млн. чэкаў (чэкі выкарыстаны па прызначэнню); 17 млн. спісана на акцыі спецінвестфондаў і прададзена 42 млн. чэкаў. Як бачым, насельніцтва працягвае актыўна прадаваць чэкі, а не выкарыстоўваць іх для пакупкі акцый прыватызуемых прадпрыемстваў. У той жа час у аддзяленнях Ашчадбанка ляжаць спісы 40 прадпрыемстваў, якія прадаюць свае акцыі. Адвідавочнае мноства акцый у аддзяленнях Ашчадбанка тлумачыцца ў асноўным адсутнасцю на іх попыту. А маёмасці, якая падрыхтавана для абмену на чэкі, ледзь хопіць на суму ў 117 млн. чэкаў. На думку шэфа чэкавай прыватызацыі, адсутнасць попыту на акцыі выклікана нізкай інфармаванасцю насельніцтва. Не апраўдаў сябе гуманны падыход да працоўных калектываў. Ім пакідаліся цэлыя чэкавыя пакеты акцый на вялікія тэрміны. Але пакеты своечасова не раскупліваюцца своечасова і ў канчатковым выніку трапяць на аўкцыёны для юрыдычных асоб.

З. Шаўчэнка ўказвае на спецыфіку абарачэння чэкаў. Да нядаўняга часу юрыдычныя асобы скуплялі і перапрадавалі вялікія пакеты акцый, а затым яны «выплывалі» ў льготным продажы ў працоўных калектывах. Парушаўся закон. Цяпер Міндзяржмаёмасць уносіць змены ў Палажэнне аб абарачэнні чэкаў і завяршае апрацоўку Палажэння аб адкрыцці спецрахункаў у ашчадбанках. Пасля прыняцця гэтых палажэнняў выкарыстанне чэкаў будзе больш накіраваным і толькі па прызначэнню.

РОЛЯ СІФаў У ЧЭКАВАЙ ПРЫВАТЫЗАЦЫІ

Міндзяржмаёмасць за час чэкавай прыватызацыі выдала 42 ліцэнзіі на права работы ў якасці спецыялізаванага інвестыцыйнага фонду, што акумулюе чэкі «Маёмасць». За гэты час 4 ліцэнзіі былі адменены, дзейнасць двух фондаў прыпынена распараджэннем Прэзідэнта. 19 сакавіка гэтага года калегія міністэрства загадам № 60 адмяніла жыццё ліцэнзіі яшчэ 14 інвестфондаў. Начальнік чэкавага ўпраўлення запэўніў, што пры давядзенні статутнага капіталу да патрабуемай велічыні ліцэнзіі будуць аднаўлены. А пакуль на чэкавым рынку дзейнічаюць 22 фонды. Іх роля ў чэкавай прыватызацыі вельмі нязначная. Акцыянерамі гэтых СІФаў з'яўляюцца толькі 103 тысячы грамадзян. Яны складаюць 3 працэнты ад колькасці людзей, якія ўжо атрымалі чэкі. Фонды закамуліравалі 12,8 млн. чэкаў, а выкарысталі толькі 1 млн. чэкаў. Гэта адбылося не з-за невялікай колькасці праведзеных аўкцыёнаў, а ў большасці з-за слабай актыўнасці СІФаў. У двух апошніх аўкцыёнах удзельнічалі ўсяго 8 спецфондаў. Дырэктары такіх СІФаў у асноўным нетаропкія, асцярожныя і няўпэўненыя ў заўтрашнім дні. У гэтай сітуацыі кіраўніцтва Міндзяржмаёмасці такім гора-прадпрымальнікам прапануе спыняць сваю дзейнасць. Каб працаваць у гэтай галіне, патрэбны і асаблівы аптымізм, і вера ў будучыню, і ўменне распараджацца падобнымі сродкамі. Каб аблегчыць жыццё СІФаў, цяпер у Кабінеце Міністраў Рэспублікі Беларусь рыхтуецца праект правядзення спецыяльных аўкцыёнаў толькі для фондаў. Напрыклад, на 2-м і 3-м чэкавым аўкцыёне інвестфонды не змаглі зрабіць сур'ёзныя набыткі па прычыне жорсткай канкурэнцыі юрыдычных асоб і з-за боязі абанкруціцца. Аднак боязь гэтая такая вялікая, што, на думку спецыялістаў міністэрства, нават у льготным аўкцыёне будуць удзельнічаць не больш як 10 СІФаў.

КАНФЛІКТ З ПРЫФам

На гэты час сітуацыя такая: Міндзяржмаёмасць атрымала ад кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта даручэнне да 1 красавіка прадставіць праект распараджэння па ПРЫФу, якое павінна быць узгоднена з Пракуратурай рэспублікі. Вось спецыялісты міністэрства і ламаюць галаву ў пошуках шляхоў адкрыцця Першага рэспубліканскага. Выйсце, як заўсёды, ляжыць на паверхні: калі пракуратура не мае дастатковых падстаў для ліквідацыі фонду — трэба яго адкрываць. І няхай фонд сам вырашае (па закону, натуральна), як яму быць са сваімі акцыянерамі. У гэтай незразумелай сітуацыі больш за ўсіх, напэўна, нацярпеліся акцыянеры, якія ўжо не хочуць ні дывідэндаў, ні перавыбараў, а хочуць проста вярнуць свае чэкі. Абноўленае праўленне фонду чамусьці лічыць, што людзі жадаюць застацца ў ПРЫФе і працягвае абяцаць наіўным дзядулям і бабулям даволі сур'ёзныя дывідэнды. Каб вывесці ПРЫФ з «тупіка», неабходна вырашыць пытанне па пятай, апошняй падпісцы. Да сённяшняга дня яна не зарэгістравана. А грамадзяне, якія называюць сябе падманутымі акцыянерамі і ўкладчыкамі, з'яўляюцца проста падпісчыкамі. Кіраўнік чэкавай прыватызацыі падкрэсліла, што ў яе ёсць усе падставы лічыць пятую падпіску негрунтоўнай.

«Міндзяржмаёмасць праект распараджэння па ПРЫФу да 1 красавіка вынесе. Але канчатковае рашэнне будзе прымаць Прэзідэнт», — сказала ў заключэнне спадарыня Шаўчэнка.

Сяргей КУРКАЧ.

ФУТБОЛ

У ПРОЙГРЫШЫ ВІНАВАТЫ ТОЛЬКІ САПЕРНІК

Няўдала правяла таварыскую сустрэчу з камандай Славакіі Нацыянальная зборная Беларусі, прайграўшы гаспадарам з буйным лікам — 0:4

Яшчэ за дзень да гульні поле на стадыёне «Нітра» было сухім, а надвор'е стаяла сонечнае і бязвоблачнае. Праўда, напярэдадні сустрэчы пайшоў дождж, і спартыўная арэна славацкага 12-тысячніка ледзь не ператварылася ў балота. Менавіта ў такіх умовах і пачаўся матч, які судзіла брыгада польскіх арбітраў. Вароты нашай зборнай абараняў Валерый Шанталосаў. Аднак пакінуць іх «сухімі» яму не ўдалося. У першым тайме славацкія футбалісты пры дапамозе моцнага спадарожнага ветру двойчы пасылалі мяч у сетку варот беларусаў. Другая палова сустрэчы вялікіх змяненняў не прынесла. Усе намаганні беларускай зборнай завяршыліся безвынікова, а гаспадары яшчэ два разы прымушалі беларусаў пачынаць з цэнтра поля.

Пасля фінальнага свістка галоўны трэнер зборнай Беларусі Сяргей Бароўскі зазначыў, што гульня не атрымалася не толькі з-за дрэннага надвор'я. Па словах Сяргея Уладзіміравіча, сакавік —не самы лепшы месяц для беларускай зборнай, каб паказваць добрыя вынікі.

Да таго ж каманда мела некалькі шанцаў забіць, аднак зрабіць гэта не ўдалося. У такім выпадку спрацоўвае футбольнае правіла: не забіваеш ты — забіваюць табе.

А наогул, падвёў рысу настаўнік нацыянальнай каманды, матч са славакамі будзе для беларускай зборнай добрым урокам для падрыхтоўкі да наступных сустрэч.

Дарэчы, 1 мая беларусы гуляюць на выездзе супраць зборнай Польшчы.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

P. S. Матч маладзёжных зборных (да 21 года) Славакіі і Беларусі завяршыўся нулявой нічыёй.

КРЫМІНАЛ

ПРАДАЎ КВАТЭРУ І... ЗНІК

Сур'ёзную занепакоенасць у органаў пракуратуры выклікаюць факты аб знікненні грамадзян нашай рэспублікі. У мінулым годзе колькасць іх склала 728 чалавек.

Законную трывогу выклікае знікненне грамадзян пасля продажу нерухомасці (дома, кватэры, машыны), і асабліва састарэлых і адзінокіх.

З'яўляюцца і факты знікнення цэлых сем'яў, што прадалі свае кватэры. Так, у Заводскім раёне Мінска ў двухпакаёвай кватэры пражывала сям'я Гогалевых (тры чалавекі — усе дарослыя). Натарыяльна афармілі продаж сваёй двухпакаёвай кватэры за 60 мільёнаў рублёў і разам з нейкім маладым чалавекам па імені Сяргей 27.12.95 года на машыне паехалі афармляць прапіску, чамусьці ў г. Заслаўе. Да цяперашняга часу месцазнаходжанне сям'і, нягледзячы на прымаемыя меры па іх пошуку, не ўстаноўлена. Пракурорам Заводскага раёна г. Мінска па гэтаму факту ўзбуджана крымінальная справа.

Аляксей ТАРАНАЎ,
старшы памочнік Генеральнага пракурора.

Згубленае пасведчанне ліквідатара наступстваў аварыі на ЧАЭС N 471124 серыі А, выдадзенае на імя СІНКЕВІЧА Аляксандра Філіпавіча, лічыць несапраўдным.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	5.50	18.39	12.49
Віцебск –	5.39	18.30	12.51
Магілёў –	5.40	18.28	12.48
Гомель –	5.36	18.26	12.50
Гродна –	6.03	18.55	12.52
Брэст –	6.08	18.53	12.45

МЕСЯЦ

Першая квадра 27 сакавіка.

ІМЯНІНЫ

Пр. Савіна, Серапіёна, Аляксандра, Юліяна К. Бертольда, Віктарына

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, на большай частцы тэрыторыі снег, мокры снег. Раніцай месцамі на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ў Віцебску — 0—2, Мінску, Гомелі, Брэсце, Магілёве — 1—3, Гродне — 2—4 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак будзе воблачна, часам пройдуць апаДкі. Тэмпература ўначы — 0—5 градусаў цяпла, удзень — мінус 1 — плюс 4.

Панядзелак, 1 красавіка

Беларускае тэлебачанне

16.05 «Аднойчы першага красавіка...» Тэлеспектакль.
16.35 «Запрашаем у Аўцюкі». Гумарыстычная праграма.
17.05 Параграф. Працаўладкаванне насельніцтва.
17.35 На добры лад. Перадача з Брэста.
17.50 Тэлеанонс.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Фінансавы веснік.
18.20 Тэлеанонс.
18.25 Эканамікст. Нерухомасць.
18.35 «Тройчы па адному». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
19.40 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
20.00 «Востры вугал». Публіцыстычная праграма.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Спартыўны тэлекур'ер.
22.10 Фільматэка. Любоў Арлова у кінакамедыі «Вясна».
23.50 «Жонка краўца». Мультфільм для дарослых.
24.00 Навіны.
0.15 «Крок-жарт». Забаўляльная праграма.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.45 Навіны.
8.15 «Сакрэт Трапіканкі». Серыял.
9.05 «Поле цудаў».
9.55 Смехапанарама. Вядучы — Я. Петрасян.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Захавай сябе».
11.50 Уладзімір Машкоў і Армен Джыгарханян у фільме Карэна Шахназарава «Амерыканская дачка».
14.20 «Джымі Суперчарвяк». Мультсерыял.
14.40 Марафон-15.
15.00 Зорны час.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.05 Джэм.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт Трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «Мы». Аўтарская праграма У. Познера.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Сяргей Юрскі ў фільме Міхаіла Швейцара «Залатое цяля». 1-я і 2-я серыі.
23.55 Фестываль эстраднай песні ў Сан-Рэма. Частка 1-я.

Канал «Расія»

8.40 «Санта-Барбара».
9.35 Служба 299-00-00.
9.45 Сялянскае пытанне.
10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.20 Весткі.
10.20 «Мужчыны і жанчыны». Лірычная камедыя.
11.00 Аншлаг і К°.
11.55 Кліп-антракт.
12.00 Кароткая памяць.
12.30. Астралогія кахання. Раймаид Паўлс.
14.50 Кола гісторыі.
15.45 Там-там навіны.
16.20 Расія ў тварах.
16.35 Выратаванне 911.
17.30 «Леў і дзевяць гіен». Мультфільм.
17.40 L-клуб.
18.25 Лідэр-прагноз.
19.35 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.40 «Гарадок». Забаўляльная праграма.
21.15. «Абсалютная ўпэўненасць». Мастацкі фільм серыяла «Інспектар Морс».
23.35 Міліцэйская хроніка.
23.45 Лепшыя гульні НБА.

РТР

7.30 Мір вашаму дому.
7.40 СІВ. Навіны.
7.50 Спяваю для Вас. В. Чайка.
7.55 Ваш адвакат.
8.00 Рукадзельніца.
8.15 АБВГДэйка.
8.35 Фільм для дзяцей. «Хакусай».
8.50 Алле-ап!
9.20 Італьянская мова.
9.50 «Клініка». Тэлеспектакль.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.35 Свет грошай Адама Сміта.
11.10 Тэле-граф.
11.30 У рабочы поўдзень.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 «Вялікая амерыканская прырода». Фільм 12-ы. «Ласі і ваўкі Аляскі» (ЗША).
13.20 Спяваю для Вас. Валерыя.
13.35 Да Дня смеху. «ДЗЕЖА ВЮ». Маст. фільм.
15.20 «Народжаны для бегу». Дак. фільм.
15.35 Музычныя навіны.
15.45 Урокі Феміды.
16.15 «Муззон».

НТБ

17.00 Анонс тыдня.
17.05 «Цудоўныя гады». 111-я серыя.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Камедыя «Пераапранутыя, ці Як цяжка быць жанчынай».
20.35 Прэм'ера гумарыстычнага серыяла «Доктар Вугал».
21.35 Гадзіна серыяла «Жанна д'Арк — у бітвах». 2-я серыя (Францыя).
22.30 Часінка..
23.20 Паўгадзіны пра тэніс.

Сант-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам.
13.50 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Крысці». Маст. фільм. 1-я серыя.
14.55 Ток-шоу «Наўздагад» сустракае 1 красавіка.
15.40 Стыль жыцця.
15.45 Авертайм.
16.00 Кінакамедыя. «Машкі ва ўцёках» (Вялікабрытанія).
17.30 «За вочы». Музычна-забаўляльная праграма.
17.55 Студыя «Уяві».
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
19.00 «Першае каханне». Серыял.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 «Крысці». Маст. фільм. 1-я серыя.
20.45 Брава, церам!
21.10 Блеф-клуб.
22.00 Спорт, спорт...
22.15 Бенефіс Яфіма Шыфрына.

Аўторак, 2 красавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 Абібок.
9.00 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 6-ы клас. Народнае мастацтва Беларусі.
9.30 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
10.25 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
10.40 «Пра Веру і Анфісу», «Калі вельмі захацець». Мультфільмы.
11.00 «Скарб рыцара Мілоты». Маст. фільм.
12.25 «Цырк ды і толькі». Дак. фільм.
12.45 Тэлеанонс.
12.50 «Сям'я» Маст. фільм (Індыя). 1-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Смех пад сонцам». Дак. фільм.
15.50 Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. 6-ы клас. Усходнія славяне на Беларусі у IX—XIII стагоддзях.
16.20 «Усё пра ўсё». Праграма для дзяцей.
16.45 Радавод. «Напрадвесні».
17.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Кошчын дом». Мультфільм.
18.15 «Будзьце здаровы».
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
20.00 Вертыкаль.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 Аляксандр Збруеў і Марына Няёлава ў маст. фільме «Ты ў мяне адна».
23.45 «Ракавое каханне». Мультфільм для дарослых.
24.00 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.55 Навіны.
8.15 «Сакрэт Трапіканкі».
9.05 «Мы». Аўтарская праграма У. Познера.
9.50 «Балерына на караблі». Мультфільм.
10.05 Чалавек і закон.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Мы і рынак».
11.50 «Месца сустрэчы змяніць нельга». 4-я серыя.
14.20 «Джымі Суперчарвяк».
14.40 Квар'етэ «Вясёлая квампанія».
14.50 Мульціpoлія.
15.10 Чароўны свет, ці Сінема.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.05 ...Да шаснаццаці і старэйшым.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «Тэма».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Цырымонія ўручэння штогадовай расійскай музычнай праграмы «Зорка».
22.35 Масква—Крэмль.
23.05 «Лінія кіно». Фільм Сяргея Аўчарова «Барабаніяда».

Канал «Расія»

8.40 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
9.35 Служба 299-00-00.
9.45 Сялянскае пытанне.
10.00 Весткі.
15.10 Каляндар.
15.20 Чароўны чамадан.
15.30 «Кіра Лангер: яе новы твар». Дак. фільм. «Перамены ў маім жыцці».
15.45 Там-там навіны.
16.00, 19.00, 22.00, 23.45 Весткі.
16.20 Расія ў тварах.
16.45 «Брэменскія музыканты». Мультсерыял.
17.10 Рэтра-шлягер.
17.40 «Ліса і заяц». Мультфільм.
17.55 Працей простага.
18.25 Надзвычайны канал.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Даміно Міхаіла Баярскага.
21.05 Аляксандр Абдулаў у фільме «Геній».
24.00 Крымінальныя паведамленні.

РТР

7.30 Мір вашаму дому.
7.40 СІВ. Навіны.
7.50 Спяваю для вас. О.Хадачынская.
7.55 Ваш адвакат.
8.00 Французская мова для дзяцей.
8.20 «У пошуках літаратуры». Сацрэалізм.
9.00 Балетны геній. Р. Нурыеў.
9.30 Тэлекурс «Французская мова ў дзеянні».
10.00 Франс- ТВ-магазін.
10.30 СІВ. Навіны.
10.35 «Добрая вестка». Дак. фільм.
11.10 На залатым ганку сядзелі.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Рускі жывапіс «Айвазоўскі». Фільм 1-ы. «Грамадзянін Феадосіі».
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Падростак». Тэлевізійны мастацкі фільм. 1-я серыя.
15.55 Спяваю для Вас. Юлія Фацюшына.
15.05 В. Вярбенка. Інфармацыйны век.
15.35 Музычныя навіны.
15.45 Навадзявочы манастыр.
16.15 «Муззон». Музычны часопіс для падросткаў і студэнтаў.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 112-я серыя.
17.30 Жаночыя гісторыі. «Багатая жанчына». 1-я серыя (Вялікабрытанія).
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Лу Гасет у фільме «Рака Нігер» (ЗША).
20.50 «Доктар Вугал».
21.00 «Сёння».
21.35 «Жанна д'Арк — у бітвах». 3-я серыя (Францыя).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск.
23.20 У пошуках прыгод.
23.50 Меламанія: «ЙЕС».

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам.
13.50 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Крысці». Маст. фільм. 2-я серыя.
15.00 Блеф-клуб.
15.40 Стыль жыцця.
15.50 Трыумф ў Марыінскім. М. Плісецкая.
16.10 «Вуліца Рыбакоў у Клайпедзе», «Насілле ў метро». Тэлефільмы (Германія).
16.55 Дзецям пра зверанят.
17.30 Лепш хорам.
18.00 Па ўсёй Расіі.
18.20 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
19.00 «Першае каханне». Серыял.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 «Крысці». 2-я серыя.
20.55 «Паглядзі на Арлекіная». У. Набокаў.
21.15 «Мужчынская работа». Фільм 1-ы. 1-я серыя.
22.00 Спорт, спорт...
22.15 «Аднойчы праз 20 гадоў». Маст. фільм (Расія).

Серада, 3 красавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Імгненні вечнасці». Дак. фільм.
9.00 Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. 6-ы клас. Усходнія славяне на Беларусі у IX—XIII стагоддзях.
9.30 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
10.25 «Ай, мілая сястрыца», «Бабульчын урок». Мультфільмы.
10.45 «Зорная ростань». Тэлеконкурс маладых артыстаў эстрады.
11.25 Відзьма-нявідзьма.
12.25 «Сям'я». Маст. фільм (Індыя). 2-я серыя.
13.25 «Сонечны нявольнік». Дак. фільм.
15.00 Навіны.
15.15 «Не страляйце ў белых лебедзяў». Маст. фільм. 1-я серыя.
16.30 Роднае слова.
17.00 Крэда.
17.20 Госці ў хату.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Майстэрня. Дынастыя мастакоў Волкавых.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
20.00 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.05 Супергол.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Інспектар крымінальнай паліцыі». Маст. фільм. 3-я серыя.
23.45 Каралеўскае паляванне. У перапынку (24.00) — Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.05 «Тэма».
9.50 У свеце жывёл.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці».
11.40 «Месца сустрэчы змяніць нельга». 5-я серыя.
14.20 «Джымі Суперчарвяк».
14.40 Кактус і К.
14.50 До-мі-соль.
15.10 Покліч джунгляў.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.05 «Тэт-а-тэт».
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «У пошуках страчанага». Тамара Макарава.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 «Сабака Барбос і незвычайны крос».
21.20 Футбол. Паўфінал. «Панаці наікас» — «Аякс».
23.30 Футбол. «Ювентус» (Італія) — «Нант» (Францыя).

Канал «Расія»

8.40 «Санта-Барбара».
9.35 Служба 299-00-00
9.45 Сялянскае пытанне.
10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.25 Весткі.
10.20 Да 300-годдзя Расійскага флоту. «Расія маладая». 1-я серыя.
11.25 Наш сад.
12.00 Надзвычайны канал.
12.30 Рэтра-шлягер.
14.55 Імперыя гульняў. «Гладыятары».
15.45 Там-там навіны.
16.20 Расія ў тварах.
16.45 «Брэменскія музыканты». Мультсерыял.
17.15 Вас запрашае «Рэформа».
17.25 Вінілавыя джунглі.
17.55 Свая гульня.
18.25 «Чалавек з чаргі». Відэафільм.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Сам сабе рэжысёр.
21.05 Фільм Андрэя Канчалоўскага «Блізкае кола».
23.40 Міліцэйская хроніка.
23.50 Гарачая дзесятка.

РТР

9.30 Нямецкая мова. 1-ы і 2-гі гады навучання.
10.30 СІВ. Навіны.
10.35 Шоу эстрадных зорак.
11.30 У рабочы поўдзень.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Руская мова.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Падлетак». Маст. фільм. 2-я серыя.
14.50 Відэапаэзія. Яўген Баратынскі.
15.05 Педагогіка для ўсіх.
15.35 Музычныя навіны.
15.45 «Мяцеліца». З гісторыі княства Ржэўскага.
16.15 «Муззон». Музычны часопіс для падлеткаў і студэнтаў.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 113-я серыя.
17.30 Жаночыя гісторыі. «Багатая жанчына». 2-я серыя.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Рэгулярныя матчы НХЛ. «Нью-Йорк Рэйнджэрс» — «Нью-Джэрсі».
21.35 «Жанна д'Арк — у зняволенні». 4-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Такое спартыўнае жыццё.
23.50 Кафэ Абломаў.

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам.
13.50 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Крысці». Маст. фільм. 3-я серыя.
14.55 Блеф-клуб.
15.40 Стыль жыцця.
15.50 Ірына Архіпава прадстаўляе.
16.35 «Матрошкіны паштоўкі».
17.10 Гадзіна мэра.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
19.00 «Першае каханне». Серыял.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 «Крысці». 3-я серыя.
20.50 Справы гарадскія.
21.05 Блеф-клуб.
22.00 Спорт, спорт...
22.15 Вірна Лізі і Шарль Азнавур у мастацкім фільме «Прыгожае страшыдла» (Італія).

Чацвер, 4 красавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Цуд у Гусляры». Мультфільм.
8.35 «Пераадолей сябе». Дак. фільм.
8.55 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
9.50 «У крузе задыяка». «І яшчэ адзін радасны дзень». Маст. фільмы.
10.30 «Няхай жыве Сервац!». Мультфільм з субцітрамі (Венгрыя).
11.35 «Эх, Расія, ты, Расія...» Хранікальна-дакументальны фільм. Частка 1-я «Улада і народ».
12.30 «Крымінальны квартэт». Маст. фільм.
15.00 Навіны.
15.15 Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. 10-ы клас. Асноўныя канцэпцыі аб паходжанні беларускага этнасу і назвы «Белая Русь».
15.45 «Не страляйце ў белых лебедзяў». Маст. фільм. 2-я серыя.
16.50 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.20 Правінцыя. Круглянскі раён.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Зярняты з каласоў». Да 60-годдзя паэта Рамана Тармолы.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
20.05 «Кантрасты». Прававая праграма.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Інспектар крымінальнай паліцыі». 4-я серыя.
23.45 «Крок». Праграма для моладзі.
0.15 Навіны.
0.30 Чэмпіянат Беларусі па футболе. «Энергетык» (Навалукомль) — «Граніт» (Мікашэвічы).

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Паўфінал. «Панацінаікас» (Грэцыя) —«Аякс» (Галандыя). 2-гі тайм. «Ювентус» (Італія) — «Нант» (Францыя). 2-гі тайм.
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Пад дахам свету».
11.50 «Міхайла Ламаносаў». Фільм 1-ы. 1-я серыя.
14.20 «Джымі Суперчарвяк».
14.40 Лего-го!
15.05 Цін-Тонік.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.00 Рок-урок.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт Трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 Лота-Мільён.
19.05 «Сам-насам».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Настасся Кінскі ў фільме «Веснавыя воды».
22.45 «Абоз» Івана Дзямідава.
23.55 «Цёця Маруся». 1-я серыя.

Канал «Расія»

8.40 «Санта-Барбара».
9.35 Служба 299-00-00.
9.45 Рэпартажы з месцаў.
10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 22.50 Весткі.
10.20 «Расія маладая». Маст. фільм. 2-я серыя.
11.25 «Як львяня і чарапаха спявалі песню». Мультфільм.
11.35 «Чалавек з чаргі». Відэафільм.
12.05 Гарачая дзесятка.
15.05 Чароўны чамадан.
15.15 Кенгуру.
15.45 Там-там навіны.
16.20 Расія ў тварах.
16.45 «Брэменскія музыканты». Мультсерыял.
17.15 Твар з вокладкі.
17.30 Стоп-кадр.
17.45 «Казляня, якое лічыла да дзесяці». Мультфільм.
17.55 Працей простага.
18.25 «Фабрыкант з Ельца». Дак фільм цыкла «Новыя шасцідзесятнікі».
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Маскі-шоу.
21.10 «У яблычка». Маст. фільм (ЗША).
23.05 Крымінальныя паведамленні.
23.15 У свеце аўта- і матаспорту.

РТР

7.30 Мір вашаму дому.
7.40 СІВ. Навіны.
7.50 Спяваю для Вас. А. Укупнік.
7.55 Ваш адвакат.
8.00 Нямецкая мова для дзяцей.
8.20 Ю. Трыфанаў і В. Шукшын: маўклівы дыялог.
9.00 Цыркавая сюіта.
9.30 Падарожжа ў краіну іспанскай мовы. 1-ы і 2-гі гады навучання.
10.30 СІВ. Навіны.
10.35 АРІОС.
11.30 У рабочы поўдзень.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Ці сямейная гэта справа?
13.20 «Прышэлец у капусце». Мультфільм.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 «Падлетак». Маст. фільм. 3-я серыя.
14.50 Сем нот у цішы.
15.35 Музычныя навіны.
15.45 Новая пачатковая школа.
16.15 «Муззон». Музычны часопіс для падлеткаў і студэнтаў.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 114-я серыя (ЗША).
17.30 Жаночыя гісторыі. «Багатая жанчына». 3-я серыя (Вялікабрытанія).
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Уолтэр Матэу ў фільме Дона Сігела «Чарлі Верык — мішэнь наёмнага забойцы» (ЗША).
21.00 «Сёння».
21.35 «Жанна д'Арк — у зняволенні». 5-я серыя (Францыя).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск.
23.20 Кіно не для ўсіх. Маст. фільм «Аўстрыйскае поле».

Санкт-Пецярбург

15.05 Парады садаводам.
15.15 Тэлеслужба бяспекі.
15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
15.40 Стыль жыцця.
15.45 «Першае каханне». Серыял.
16.40 «...Раўняецца каханне».
17.10 «Крысці». 4-я серыя.
18.00 Па ўсёй Расіі.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
19.00 «Першае каханне». Серыял.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 «Крысці». 4-я серыя.
20.50 З музыкай разам.
21.15 «Мужчынская работа». Фільм 1-ы. 2-я серыя.
22.00 Спорт, спорт...
22.15 Старое танга.
22.35 Асабістая справа.

Пятніца, 5 красавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Песні Разенбаума». Фільм-канцэрт.
9.00 Тэлебачанне — школе. Гісторыя Беларусі. 10-ы клас. Асноўныя канцэпцыі аб паходжанні беларускага этнасу і назвы «Белая русь».
9.30 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
10.25 «Паход», «Песня чароўнага каменя», «Казка пра Мальчыша-Кібальчыша». Мультфільмы паводле твораў А. Гайдара.
11.10 «Эх, Расія, ты, Расія...» Хранікальна-дакументальны фільм. Частка 2-я «Мастак і ўлада».
12.10 Класіка на экране. «Капітанская дачка». Шырокаэкранны мастацкі фільм.
14.55 Праграма перадач.
15.00 Навіны.
15.15 «Беражыце мужчын!» Шырокаэкранны мастацкі фільм з субцітрамі.
16.30 «Востраў натхнення». Дзіцячая студыя «Галактыка».
17.00 «Выбіраю рабочую прафесію». 40 гадоў Мінскаму ПТВ № 38.
17.30 Пад знакам «Ч». Частка 3-я . «Горыч палыну». Перадача з Гомеля.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Пейзаж на фоне сцяны...» Дак фільм.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Вяртанне ў Эдэм». Тэлесерыял.
20.05 «Міжнародны кур'ер».
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Інспектар крымінальнай паліцыі». 5-я серыя.
23.45 «12, ці На ноч гледзячы».
0.05 Навіны.
0.20 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.10 «Сам-насам».
9.50 «Іграй, гармонік любімы!»
10.25 «Пакуль усе дома».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Ад пятніцы да пятніцы». Займальныя сюжэты з краін Садружнасці.
11.50 «Міхайла Ламаносаў». Фільм 1-ы. 2-я серыя.
14.20 «Джымі Суперчарвяк».
14.40 «Маленькая каралева і іншыя». Тэлеспектакль паводле твораў С. Маршака.
15.05 Фільмы-казкі Аляксандра Птушко «Садко».
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 «Поле цудаў».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 «Дэтэктыўнае агенцтва «Месяцавае святло». Серыял.
21.45 Погляд.
22.40 Начная кіназала. Брыджыд Фонда ў трылеры «Жалезны лабірынт».
0.30 «Цёця Маруся». 2-я серыя.

Канал «Расія».

8.40 «Санта-Барбара».
9.35 Служба 299-00-00.
9.45 Музычны экспромт.
10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.00 Весткі.
10.20 Гандлёвы дом. «Ле Монці».
10.35 «Расія маладая». Маст. фільм. 3-я серыя.
11.40 «Малыш і Карлсан». Мультфільм.
12.00 «Фабрыкант з Ельца». Дак фільм цыкла «Новыя шасцідзесятнікі».
12.30 Сусветная вёска.
15.05 Каляндар.
15.15 Чароўны чамадан.
15.25 Прадоўжанка.
15.45 Там-там навіны.
16.20 Расія ў тварах.
16.35 «Лахматы пракурор». Маст. фільм.
18.15 «Кот-рыбалоў». Мультфільм.
18.25 Вертыкаль.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Джэнтльмен-шоу.
21.05 Дасцін Хофман у фільме «Білі Бадгейт».
23.15 «Перахрысці-поле». Творчы вечар паэта М. Зіноўева.
24.00 Адамаў яблык.

РТР

7.30 Мір вашаму дому.
7.40, 10.30, 13.30 СІВ. Навіны.
7.50 Спяваю для Вас. «Дзюна».
7.55 Ваш адвакат.
8.00 Англійская мова для дзяцей.
8.20 «Васлухайце, варона...» Кампазітар Рыгор Гладкоў.
8.35 «Запаведнік у цэнтры Азіі. Дак. фільм.
9.30 Англійская мова. «У нас у Брытаніі».
10.00 Пачынаем дзелавую англійскую мову
10.35 Планета «Здароўе».
11.10 Дзелавы блакнот.
11.30 У рабочы поўдзень.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Мастак Алег Цалкоў.
13.35 «Падлетак». 4-я серыя.
14.50 «Знаёмыя мелодыі.
15.20 Вышэйшая школа.
15.35 Музычныя навіны.
15.45 «Як цяжка мне з вамі расставацца...» Памяці Ю. Левітанскага.
16.15 «Муззон».
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 115-я, заключная серыя (ЗША).
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Маст. фільм «Мафія бессмяротная».
20.35 «ТЭФІ-96»: хто ёсць хто?
20.45 Доктар Вугал.
21.35 «Жанна д'Арк — у зняволенні». 6-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 «Усё, што вы заўсёды хацелі ведаць пра секс, але баяліся спытаць».
0.50 Эратычныя шоу свету.

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10, 18.55 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам
13.50 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Крысці». Маст. фільм. 5-я серыя.
14.55 Асабістая справа.
15.40 Стыль жыцця.
15.50 Храм.
16.25 «Казка за казкай».
17.10 Разам з вамі. Эдзіта П'еха.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
19.45 Тэлеслужба бяспекі.
19.55 «Крысці». 5-я серыя.
20.45 «Дом кіно». Кінарэжысёр А. Герман.
22.00 Спорт, спорт...
22.15 «Ва ўпор». Маст. фільм (ЗША).

Субота, 6 красавіка

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 «Сугучнасць». Перадача з Гомеля.
8.35 «Кола часу». Гістарычны каляндар. Красавік.
9.20 Здароўе. Тэлечасопіс.
9.50 Урокі Наталлі Наважылавай.
10.20 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
10.45 «Ералаш». Гумарыстычны часопіс.
11.05 Еўрапейская дваццатка. Музычная праграма MTV.
11.50 Шматгалоссе.
12.15 Футзал. «Атлант» (Мінск) — «Энергетык» (Навалукомль).
13.00 Т. Уільямс. «Шкляны звярынец». Спектакль выпускнога курса Беларускай акадэміі мастацтваў.
14.05 «Я пакідаю гэты дом...» Памяці Ігара Паліводы.
14.50 «Свет прыроды і захапленняў».
15.35 Вяскоўцы.
16.05 Калаж. Праграма для дзелавых людзей.
16.35 Алімпійскі сілуэт. Цяжкая атлетыка.
16.55 «Зорная ростань». Тэлевізійны конкурс маладых артыстаў эстрады.
17.35 Беларускі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.15 Галерэя. Кампазітар Валерый Іваноў. Аўтарская праграма Тацццяны Ягоравай.
18.45 Да Дня геолага. «Віншуем вас!» Музычная праграма.
19.15 «Каханая жанчына механіка Гаўрылава». Маст. фільм.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.45 «Мелодыі белай ночы». Маст. фільм.
23.25 Святочнае набажэнства на Вялікдзень у касцёле св. Роха.
0.45 Відзьма-нявідзьма.

ГРТ

6.45 Тэлеканал «Пад'ём!»
7.45 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
8.00, 14.00, 17.00 Навіны.
8.10 Тэлеканал «Пад'ём!»
9.00 Усе зоркі.
9.30 «Не зявай!»
10.00 Ранішняя пошта.
10.35 Смак.
10.50 «Эрмітаж». Ювелірнае мастацтва Усходу.
11.25 Сяргей Ніканенка ў фільме «Інспектар ДАІ».
12.50 «Тэатр+TV». Наталля Андрэйчанка.
13.30 Фестываль эстраднай песні ў Сан-Рэма. Частка 2-я.
14.20 «Ікар і мудрацы», «Ці лёгка быць храбрым»? Мультфільмы.
14.35 У свеце жывёл.
15.10 «Неяк аднойчы».
15.20 «Акно ў Еўропу». Вядучы — Д. Кісялёў.
15.45 Бамонд.
16.10 Шчаслівы выпадак.
17.20 «Залатая серыя». Год 1968-ы. «Мёртвы сезон». 1-я і 2-я серыі.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 «Дэтэктыўнае агенцтва «Месяцавае святло».
21.40 «Дні».
22.25 «Брэйн рынг».
23.15 «Калекцыя Першага канала». Жэрар Дэпардзье ў фільме «Жэрміналь».

Канал «Расія»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00, 23.55 Весткі.
7.20 У гэты дзень...
7.30 Усяго патроху.
8.20 «Ваўкалакія, ці Загадка доктара Нікадзіма».
8.35 Компас «Роста».
8.45 Залаты ключык.
9.00 Церамок.
9.15 «Ліса Патрыкееўна». Мультфільм.
9.25 Вуснамі дзіцяці.
9.55 Кліп-антракт.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15. «Снеданне для чэмпіёнаў».
10.45 Парламенцкі тыдзень.
11.25 Музыка на дэсерт.
11.40 Дак. фільм «Берыя» цыкла «Версіі».
12.30 «Паэт у Расіі — больш, чым паэт». Праграма Я. Яўтушэнкі.
13.20 Дэ факта.
13.35 «Бланш». Тэлефільм.
14.25 Пілігрым.
15.10 «Рускія цары». Частка 1-я «Самазванец на троне».
15.55 Футбол. «Ростсельмаш» (Растоў-на-Доне) — «Спартак-Аланія» (Уладзікаўказ).
17.55 Кліп-антракт.
18.05 «Гастроль Рычалава». Фільм-спектакль.
19.25 Суботні вечар з Г. Вішнеўскай і М. Растраповічам.
21.00 Зусім сакрэтна.
21.50 Кліп-антракт.
22.05 Рутгер Хаўэр і Наташа Рычардсон у фільме «Пасля поўначы» (ЗША).
0.10 Праграма «А».

РТР

7.00 СІВ. Навіны.
7.10 Ключы сярэбраныя. Песнапенні Вялікага посту.
7.30 «Скарбніца». Дак. фільм. Фільм 1-ы.
7.55 «Будзільнік». Мультфільм.
8.00 Грош у квадраце.
8.30 Анонс Сямейнага канала.
8.35 Гэта ўсё пра кветкі.
8.55 Тэлегазета.
9.00 У гасцінай Сямейнага канала.
9.20 Медыцына для Вас.
9.40 Домаўладальнік.
9.55 Пенсіён.
10.00 У гасцінай Сямейнага канала.
10.30 СІВ. Навіны.
10.35 Непазнаны Сусвет.
11.05 У гасцінай Сямейнага канала.
11.25 Эканамічны агляд «У сямейны блакнот».
11.50 У гасцінай Сямейнага канала.
12.10 «Пунсовая кветачка».
12.50 Вялікі хакей.
13.30 СІВ. Навіны.
13.50 На дарогах Расіі.
14.00 Тэлегульня «З паўслова». Паўфінал.
14.15 Гумарыста выклікалі?
14.35 Дойліды. Строганавы. Частка 2-я.
15.05 Нетэлефонная размова.
15.35 Шчыра Ваш.
16.05 СІВ. Інфармацыйны агляд. «Навіны кіно».
16.25 Усмешка музыкантаў.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Дог-шоу. Я і мой сабака».
17.30 Вернісаж Ілы Рэзніка.
18.00, 21.00 «Сёння».
18.30 Праграма Сяргея Дарэнкі «Характары».
19.10 «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». 25-я серыя.
20.00 «Надоечы».
20.45 Лялькі.
21.35 Маст. фільм «Чацвёра сяброў» (ЗША).
23.35 Трэцяе вока.

Санкт-Пецярбург

8.25 Актуальна-надзённа.
9.00 Стыль жыцця.
9.05 «Хачу зрабіць прызнанне». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.
11.30 «Дарожная казка». Мультфільм.
11.40 Ток-шоу «Наўздагад». Юрый Саломін.
12.10 «Ва ўпор». Маст. фільм (ЗША).
14.00 Авертайм.
14.15 Яшчэ адна Расія.
15.30, 19.00, 21.00 Інфарм ТБ.
15.40 Група «МФ-3».
16.10 Зебра.
16.55 Чэмпіянат Італіі па футболу. У перапынку (17.45) — «Вялікі фестываль».
19.25 Футбол. «Зеніт» — «Жамчужына» (Сочы).
20.20 «Мужчынская работа» Фільм 2-гі.
20.45 «Нічога, акрамя...»
21.20 «Дзікае каханне». Маст. фільм (Украіна).

Нядзеля, 7 красавіка

Беларускае тэлебачанне

8.00 «Пра жыццё. Дак. фільм.
8.20 Канцэртны сезон. Музычны аўтограф ансамбля народных інструментаў Мінскага музычнага вучылішча.
8.55 «Конан». Мультсерыял.
9.20 Існасць. Святочная праграма.
9.50 Благавешчанне ў Чачэрскім раёне.
10.10. Лепшыя хіты MTV.
10.40 Арсенал. Праграма для вайскоўцаў.
11.10 Усё нармальна, мама! Забаўляльная праграма.
11.40 Тураб'ектыў.
12.00 Чэмпіянат Беларусі па настольным тэнісе. Фінал.
12.30 «Вяршыня свету». Тэлегульня.
12.50 «Вялікодная сябрына». Частка 1-я.
13.30 «Уся справа ў капелюшы».
14.00 «Крык з гары». Маст. фільм.
15.00 «Усе мы родам з дзяцінства». Брэсцкая вобласць. Частка 1-я.
16.15 «Акно». Нядзельны канал дзіцячай творчасці.
16.35 Таямніцы свету. «Дзікі поўдзень».
17.05 «Вялікодная сябрына». Частка 2-я.
17.55 Аўта-парк.
18.10 Камп'ютэрны палігон.
18.40 «Вяршыня свету». Працяг тэлегульні.
19.05 Абібок.
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Навіны ТБ.
21.05 Ток-шоу «Карамболь».
21.40 «Расследаванне». Маст. фільм (Італія).
23.40 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.
0.10 Камандны чэмпіянат Беларусі па настольнаму тэнісу. Фінал.

ГРТ

6.50 Тыраж «Спортлато».
7.00 Тэлеканал «Пад'ём!»
8.00, 14.00, 17.00, 22.55 Навіны.
8.10 Тэлеканал «Пад'ём!»
9.05 «Бесталковыя нататкі».
9.25 Пакуль усе дома.
10.00 Ранішняя зорка.
10.50 З першых рук.
11.00 «Служу Расіі!»
11.30 «Іграй, гармонік любімы!»
12. «Русский миръ».
12.25 «Пад знакам «Пі».
12.55 Смехапанарама. Вядучы — Я. Петрасян.
13.30 Прыгодніцкі серыял «Піраты».
14.20 «Вялікі тэатр. Дні і вечары».
15.10 Клуб падарожнікаў.
15.55 «Клоун-шоу».
16.15 Мультфеерверк: «Легенды вострава скарбаў», «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
17.20 «Ералаш».
17.30 Футбольны агляд.
18.10 Фант. фільм «Касмічная Адысея 2001 года».
21.00 Нядзеля.
21.55 Праграма перадач.
22.00 «Дэтэктыўнае агенцтва «Месяцавае святло».
23.05 Каханне з першага погляду.
23.45 «Тэатр». 1-я і 2-я серыі.

Канал «Расія»

7.00 «У гэты дзень...»
7.10 Усяго патроху.
8.00 Не высечы...
8.15 «Мы ідзём шукаць», «Вітамін росту». Мультфільмы.
8.30 Гасцініца дзеда Мазая.
8.45 Першы дубль.
9.00 Футбол без граніц.
9.30 Аты-баты...
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Рускае лато.
10.55 У свеце жывёл.
11.50 «21 кабінет».
12.20 Кліп-антракт.
12.30 Кніжная лаўка.
13.00, 19.00, 22.35 Весткі.
13.20 Ваша права.
13.35 «Бланш». Тэлефільм.
14.25 Караоке па-руску.
14.45 Імперыя гульняў. «Дзяўчаты на снезе».
15.35 Пецярбургскія сезоны.
16.05 Кола гісторыі.
17.00 «Кранугы», «Аладзін».
17.55 Здымаецца кіно.
18.00 Рэпарцёр.
18.15 «Жак Нуар і Анры Заверні ці Прапаўшы дакумент». Фільм-спектакль.
19.25 «Джэнтльмены ўдачы». Маст. фільм.
21.00 Праграма Івана Дыхавічнага «Выкрутас-22».
21.50 У Ксюшы.
22.20 Рэк-тайм.
22.50 Аналіз тыдня.

РТР

7.00 СІВ Навіны.
7.10 Дакрананне.
8.10 Рытміка.
8.30 Анонс Сямейнага канала.
8.35 АБВГДэйка.
8.55 Тэлегазета.
9.00 У гасцінай Сямейнага канала.
9.20 Сям'я.
9.35 Карысныя парады.
9.55 Пенсіён.
10.00 У гасцінай Сямейнага канала.
10.20 Графаман.
10.30 СІВ. Навіны.
10.35 Крок з круга.
11.05 У гасцінай Сямейнага канала.
11.25 Бантон.
11.45 У гасцінай Сямейнага канала.
12.05 Ключавы момант.
12.15 «Кура». Маст. фільм.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Тэлегульня. «З паўслова». Фінал.
13.50 Мітрапаліт Антоній Суражскі.
14.20 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1».
15.15 Пад'ём пераваротам.
15.45 Пушкінская гадзіна.
16.15 Па старонках «Шарман-шоу».
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Паліцэйскі Кэтс і яго сабака». 29-я серыя (ЗША).
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 «Сёння».
18.30 Музычная праграма «Авацыя».
19.00 «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». 26-я серыя.
20.00 Вынікі.
21.10 «Боні і Клайд» (ЗША).
23.15 18-ы сусветны фестываль. «Цырк заўтрашняга дня» (Францыя).

Санкт-Пецярбург

8.00 Гэта ваш дзень.
8.25 Гаючае слова.
8.55 Стыль жыцця.
9.00 «Дзікае каханне». Маст. фільм.
11.00 Храм.
11.30 Расія. Выбар шляху.
12.00 «Сямёра салдацікаў». Фільм для дзяцей (Расія).
13.05 А. Глазуноў. «Раймонда». Спектакль Марыінскага тэатра.
14.30 Залаты ключ.
14.50 Казка за казкай.
15.25 «Вяртанне». Тэлеспектакль цыкла «Уік-энд з дэтэктывам».
16.00 «Паглядзім».
16.15 «Лафает». Маст. фільм (Францыя).
18.30 Інфарм ТБ.
19.00 Ален Дэлон у маст. фільме «Цішэй, басы». (Францыя—Італія).
20.20 Хакей. Міжнародны турнір. Расія — Швейцарыя.
21.00 Міжнародны агляд.
21.25 Ноу смокінг.
22.10. «Рукі забойцы». Маст. фільм.

Сардэчна віншуем з дзесятым днё[illegible] АРЭВІЧ Каю. Жадаем моцнага здароўя, добрай в[illegible] ці ў жыцці.
Бабуля і дзядуля ЗАХАРЭВІЧЫ.

Віншуем з днём нараджэння САЙКО Галіну Вацлаваўну. Жадаем здароўя, шчасця
Сям'я ГРЫНЬКО.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь,
Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь,
калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Брэсце — 33-640, Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 113.326. Індэкс 63.850.
Зак. № 1581.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12